

Veni

DOSTAVA NA DOM ali OSEBNI PREVZEM

Tel **05 6416 333** / mobi **041 684 333**

malice in kosila / od ponedeljka do petka med 10.00 in 18.00 uro

Pizzeria NAPA
dostava na dom
05 641 5140

Zaščita ob španski gripi leta 1918 - fotografijo je posredovala Etia Val

Covid v službi kulture in turizma

Nekoč je bilo v Izoli menda hkrati več kot 30 derif, kot se je reklo neuradnim točilnicam vina in žganja v starih istrskih mestnih kletih. Turistični strategji že vrsto let sanjajo o tem, da bi jih, seveda času primerne, ponovno odprli. Pa jim ni uspelo..

(Mef) Gledal sem ga, kako junaško ubira nezanesljive korake po starih tlakovcih stare ulice starega mesta in se čudil njegovi virtuoznosti ob srečanjih z znanci, ki jih je bilo treba pozdraviti in ob tem zadržati korak v pravi smeri, čeprav je želel na stran. Potem je prišel do mene in spet je sledila ista virtuoзна predstava, ki jo je izvedel brez napake, čeprav se mu je v očeh videlo, da so se komaj prebudile od prejšnjega srečanja in na vprašanje, kam gre, je po potrebnem premisleku sledil odgovor: „Domov, kam pa!“

Šle takrat sem se zavedel, da je bilo moje vprašanje res neumno, saj danes ne hodimo nikamor kot domov. V trgovino pa domov. V službo pa domov. K zdravniku pa domov. Spomnil sem se pred leti popularne ga, zdaj pokojnega Ekrema Jevriča in njegovega hita Kuća poso.

Seveda nisem bil čisto prepričan, da bo res šel domov, kajti v očeh mu ni bilo videti želje po domačem kavču, skodelici kave ali topli joti. Zato sem mu malo provokativno navrgel, če misli resno, pa se je igralsko nasmejal in odgovoril: „Če ne bom nikogar srečal.“

To mi je že bilo bolj njemu podobno, ker je človek skupnosti. Če ne bi bile ulice tako prazne in v zraku ne bi bilo svaril Beovičeve, Gantarja, Kacina, Kreka in drugih zaskrbljenih strokovnjakov za zdravje bi zdaj s kakšno klapo premleval Janšo ali pa Danilota v katerem od izolskih bifejev. Toda vsa vrata teh hrmov demokracije so zaprta in javna srečanja so prepovedana bolj kot klevetanje predsednika države in ministra policije. Kje za vruga ga je srknil, sem razmišljal, ko se je usmeril naprej po ulici.

„Kaj ne veš?“ me je začudeno gledal znanec, ki ve o stari Izoli trikrat več kot vem sam in svojih vedenj ne deli naokoli tako kot to počnem jaz. „Pa nikar ne misli, da ti bom povedal“ je še dodal, zadovoljen ob spoznanju, da on ve eno več od tistega, ki misli, da ve vse. In je molčal kot grob, ampak duh je ušel iz steklenice in od takrat naprej vem tudi jaz. Med vojnami in takoj po vojni so v vsaki drugi izolski kleti točili vino iz sodov. Žejni so od gospodarja kleti dobili po vrvi ključ, v kleti so si natočili dopio ali dva, rekli kakšno s prijateljem, v kartonasto škatlo za čevlje odložili plačilo in zaklenili za sabo. Poštenje ni bilo pod vprašajem, razen morda tistega do davkarije, ampak to ne šteje. Rekli so jim derife in o njih kroži na desetine zabavnih zgodb.

V senci terase zaprte gostilne sem srečal skupino prijateljev. Ko so me zagledali so se najprej razmaknili na nekaj metrov, potem so se vrnili h kozarcem, ki so jih odložili na narobe obrnjene mize.

„Vzamemo kozarec vina to go in potem poiščemo kakšno tako zavetje, da ga na hitro spijemo skupaj, kot to počnemo že celo življenje.“ Kar nekaj Izolank in Izolanov poznam, ki so v letih normalnega življenja zgradili takšne posebne skupnosti in se vsakodnevno odpravijo v mesto. Ene v slaščičarno, drugi v gostilno, s skodelico ali kozarcem polnim pogovora. Skupnost, kot si jo lahko želimo. Zdaj so ostali brez tega in ni jim lahko. Če jim pri tem pomaga kakšna navada iz prejšnjega stoletja tudi prav. Saj imajo vsi maske.

INTESA SANPAOLO BANK

MANDRAČ

NAROČNINA - SPOROČILA - MALI OGLASI
tel. 040 211 - 434 / urednistvo@mandrac.si

Medijski umori in samomori

Vsak resen časopis ima dopisnika v glavnem mestu. In ga imamo tudi mi. Že res, da je vsak vikend "doma" v Izoli, a vendarle. Zoran Odić je upokojeni a ne odpisani novinar z veliko začetnico. Tisti, starega kova. Vsak teden za Mandrač prinaša zanimiva spoznanja zgodovinska dejstva in razmišljanja.

»Zaustavite Reuters,« je zakričal Džavid Nimani, predstavnik Kosova v Centralnem komiteju jugoslovenske Zveze komunistov, spomladi leta 1981, ko je svetovno znana in priznana tiskovna agencija Reuters poročala o demonstracijah na Kosovu. Čisto normalno dejanje za politika Džavida, pa ne samo za njega. Takih politikov imamo danes še več, on je samo hotel izbrisati dogodke in ustaviti zgodovino v skladu z stavkom iz Orwellove anti-utopije: »Obstaja samo večna sedanost v kateri ima vladajoča politična stranka vedno prav.«

»Zaustavite STA!« je zakričal Ivan Janez Janša, Džavidov strankarski, enakomisleči parteikamarad, in nadaljeval z Džavidovim prikrivanjem, menjanjem in ustavljanjem zgodovine in resnice v prastarem nagonu in naporu vsakega totalitarnega sistema in vseh totalitarnih oblik vladavine, da na vsak način in z vsemi sredstvi nadzorujejo sredstva informiranja in s tem obupno željo po nadziranju zgodovine. Džavida so ustavili in utišali pametni, modri

in pokončni ljudje še predno je dokončal svojo izjavo, zaradi katere se je zapisal v zgodovino, ki jo je hotel obvladovati. Namesto, da bi ostal v spominih zapisan kot oče Zane Nimani in njenih »jagoda i vina« in »dodirni mi koljena, to bih baš voljela«. Ivana Janeza še niso ustavili, čeprav imamo tudi danes pametne in modre ljudi, a oni ne vladajo. Čakajo se pokončni, a zgodovina, ki jo poznamo priča, da noben poskus »zaustavljanja« ni uspešno končan.

Najboljši dokaz za to je, pa da ne gremo daleč nazaj v preteklost, ameriški predsednik Donald Trump. Počasi se seli iz predsedniške rezidence, da ga ne bi deložirali. In je, tako kot naš Ivan Janez, ki mu je že voščil za drugi mandat (s čemer se je zavtil ali zabeval ali zaje...), obtožil vse za volilno krajo – volilce, medije, poštarje. Volilce zato, ker so glasali po pošti, kar je za nekoga ki zna samo tvitati, ne pa pisati, nepredstavljivo. Poštarje zato, ker so volilne lističe pravočasno prinesli volilnim komisijam. In spet Trump, kot Kalimero, zahteva, da se po koncu volilnega dne ustavi prinašanje volilnih glasov na volišča. Ker je konec, a ne ve, revež tвитerski nepismeni, da je pomemben datum, ko je pošta sprejela kuverto z volilnim glasom, ne pa datum, ko je ta prišla na preštevanje. Pokazal je tudi popolno nepoznavanje zgodovine, saj so Američani prvič predsednika volili po pošti še v času državljanske vojne, leta 1864. Takrat se je Abraham Lincoln oglašil s stopnjišča Bele hiše in povedal, da imajo vsi pravico voliti in če to ni mo-

žno osebno, kot naprimer vojak, ki ne morejo voliti v domačem kraju, lahko volijo po pošti. In so ljudje volili in ga izvolili. Abrahama Lincolna, namreč. In nihče ni govoril o ukradenih volitvah, kot to danes papagajsko ponavljajo Orban o madžarskih volitvah, ko ni bil izvoljen, Janša o slovenskih volitvah, ko ni bil izvoljen in Trump o ameriških volitvah, ko ni bil izvoljen. In zato uničujejo, dokler lahko, vse, ki so po njihovem mnenju krivi za to. Ljudje pa med tem umirajo. Slovenija je prehitela Ameriko in prevzela prvo mesto na svetu po številu umrlih, za katere njena vlada ne more, ne zna ali pa noče poskrbeti, a ne dovoli tistim, ki to znajo, da bi uporabili svoje znanje. In ko se to javno, jasno in glasno pove, potem postanejo sovražniki. Krivi so mediji, in jih je treba uničiti ker lažejo. Krivo je medicinsko osebje, ki umira od izgorelosti, utrujenosti, nespečnosti.

Krivi so, na koncu, vsi ljudje, od najmanjšega do najstarejšega, ker so se okužili. Krivi so migranti, krivi so pisatelji, krivi so akademiki, krivi so umetniki, krivi so brezdomci na klopih, ki zmrzujejo in skrivajo pločevinke piva in steklenice podmiznega in jih policija kaznuje, ker se nezakonito zbirajo na javnem mestu... In zato morajo biti kaznovani, pravzaprav, zato s(m)o vsi kaznovani. Namesto, da bi bili kaznovani tisti, ki so nas pripeljali v to stanje. Zaustavljeni, deložirani, vrženi iz varnih in zastojkarskih gradov in rezidenc, na katerih se skrivajo in od koder si dopisujejo in tvitajo.

Mi pa plačujemo. Raje naš denar, vsak po en evro ali pet evrov, namenimo za javno televizijo in STA, da jih zaščitimo pred zločinci, ki uničujejo, kaznujejo, terorizirajo vsakega in vse kar je dobrega in pozitivnega v družbi.

Zoran Odić

S koles na avtomobile

Petkovi protesti so se tokrat iz koles preselili na avtomobile. Eno uro je devet avtomobilov krožilo in trobilo po mestu, a za razliko od protestnih kolegov v nekaterih drugih slovenskih krajih, v Izoli menda ni bilo težav z možmi postave. Nič glob, torej, zaradi hupanja, neuporabe smerkazov in ostalih prometnih in manj prometnih prekrškov.

Tako sporočajo, da se bodo prihodnji petek ponovno podali z avtomobili naokrog, tokrat pa se bodo osredotočili na aktualne poteze vlade: ukinitve financiranje STA in prekinitve statusa kulturnika ljubljanskega reperja Zlatku.

Petek se bo torej spet protestiralo, in tokrat menda še bolj vseslovensko kot doslej.

MANDRAČ je tednik Izolanov

Naslov: Veliki trg 1, 6310 Izola, TRR: 1010 0002 9046 354

tel. 040 211 434

elektronski naslov: <http://www.mandracs.si>;

email: urednistvo@mandrac.si

Odgovorni urednik: Aljoša Mislej

Uredništvo: Aljoša Mislej, Drago Mislej, Davorin Marc, Primož Mislej (foto)

tehnični urednik: Davorin Marc email: sektor.tehnika@mandrac.si

Tednik izhaja v nakladi 2000 izvodov, cena 1,50 EUR. / Četrletna naročnina: 18 EURO.

Založnik: GRAFFIT LINE d.o.o., Izola; tel. 040 211 434 / Prelom: Graffit Line

Vpis v razvid medijev Ministrstva za kulturo RS, pod zaporedno številko 522.

Slovenija je prvak sveta

Slovenija je bila pretekli teden država z največjo smrtnostjo na prebivalca zaradi covid-19 na svetu. In če se Obalno-Kraška regija drži razmeroma dobro, to nikakor ne velja za Izolo.

V torek smo v državi beležili tretjo največjo prirast okužb in drugo največjo število smrti do zdaj. Od 7178 testiranj je bilo 2429 pozitivnih, torej skoraj 34%. Kljub temu pa vlada razmišlja o postopnih sprostitvah.

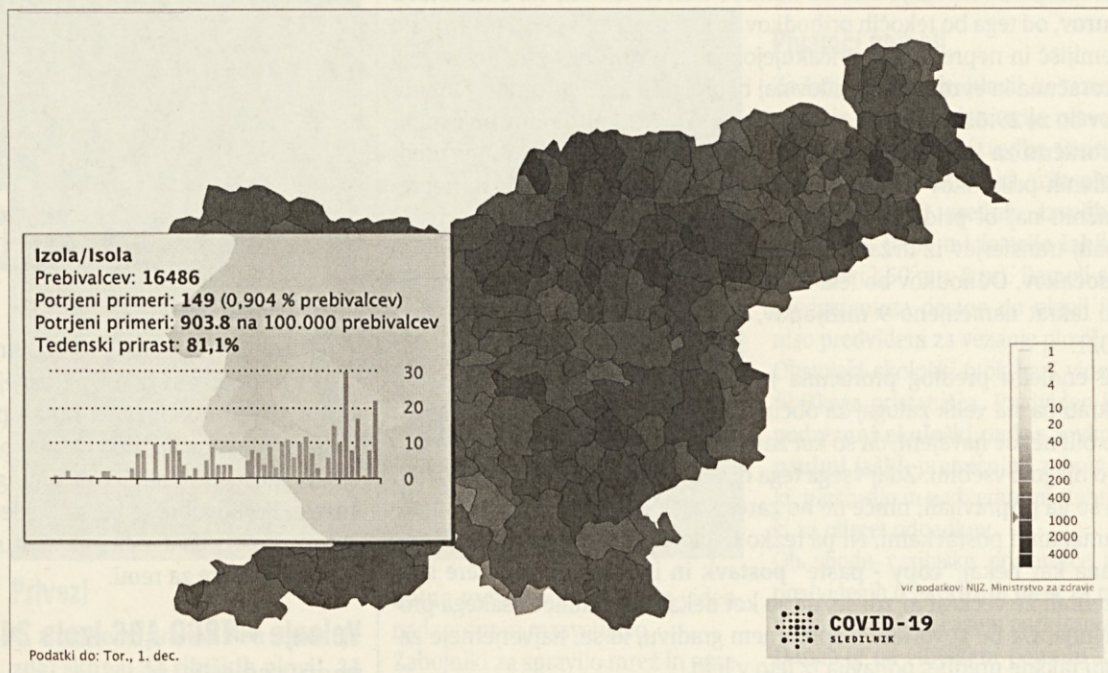
Vodja vladne svetovalne skupine za covid, Bojana Beović, je na večerajšnji tiskovni konferenci povedala, da gre razmišljanje v smer delne sprostitve nekaterih dejavnosti, kot so trgovine, saj naj bi ob upoštevanju razdalje zagotavljale razmeroma varno okolje, še vedno pa bi ostali zaprti gostinski lokali.

Višje število pozitivnih testov, svetovalna skupina pripisuje obsežnemu testiranju v zdravstvenih zavodih in domovih za starejše. Med temi jih je bilo samo v Splošni bolnišnici Izola okoli 50. Na žalost pa ne vemo kakšno je trenutno stanje v Domu za upokojece Izola, saj povratne informacije nismo dobili.

Stanje s covidom-19 je v državi zaskrbljujoče. Po številu smrti na prebivalca v zadnjem tednu smo na samem svetovnem vrhu. In če je Obalno-Kraška regija še vedno „najmanj rdeča“ regija, se stanje v Izoli naglo spreminja. Na slabše.

Izola vodi

Ob 149 aktivnih potrjenih primerih, kar predstavlja 0,9% prebivalcev in indeksom 903.8 na 100.000, smo najbolj prizadeta občina na obali.

Za primerjavo, v Piranu imajo 108 pozitivnih, v Kopru 289, v Ankaranu pa 14. Tudi dnevni prirast je najvišja, kar 81%. Zaenkrat so trije naši krajani izgubili borbo z virusom.

Morda je za te številke „kriva“ bolnica, morda je naključje. Morda pa je kriv naš „menefregističen“ odnos do bolezni, saj ob prehodu po mestu sploh ni opaziti, da živimo v obsedenem stanju. Tudi tradicionalno prireditev prižiga lučk, ki je letos potekala po spletu, si je v živo ogledalo več sto ljudi, ki so v neroden položaj postavili policiste, ki so morali prekiniti prireditev, ki je sploh ni bilo. Bosta pa verjetno ohladitev in burja dosegla to, kar oblasti nikakor ne uspe.

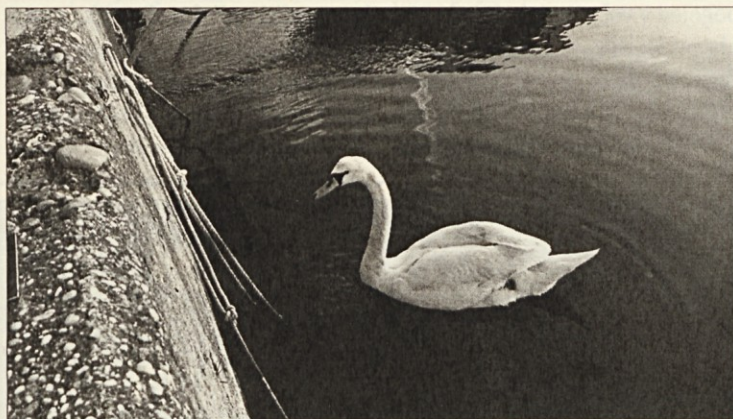
AM

Manjka se nam samo še ptičja gripa

Pri poginjenem labodu grbcu, najdenem prejšnji teden na obali v naši občini, so pristojni potrdili že drugi primer visoko patogene aviarnе influenze podtipa H5N8, ki jo poznamo kot ptičja gripa. Lokacija najdbe drugega primera bolezni je v bližini prvega primera, ki so ga še nekaj dni pred tem potrdili pri labodu grbcu, najdenem na obali v Fiesi, v občini Piran.

„Pri labodu grbcu, najdenem na rtu Ronek v občini Izola, je bila potrjena visoko patogene aviarna influenza podtipa H5N8. Lokacija najdbe drugega primera je v sosednji, piranski občini“, so sporočili. Ptičja gripa je zelo nalezljiva virusna bolezen, ki lahko prizadene vse vrste ptic. V organizmu povzroči hudo okvaro organov in tkiv, kar privede do njihove odpovedi. Bolezen se prenaša s stiki zdravih živali z bolnimi, njihovimi izločki in okuženimi termično neobdelanimi proizvodi (jajca, meso). Poleg tega se širi s kontaminirano krmo, vodo in nastiljem. Pomemben dejavnik pri prenosu okužbe je tudi človek, ki lahko virus širi z okuženo obutvijo, opremo in prevoznimi sredstvi. V Sloveniji so doslej največ okužb z virusom ptičje gripe potrdili pri labodih.

Vseeno pa je treba poudariti, da virusi ptičje gripe, ki so jih v zadnjem času našli pri pticah v evropskih državah, ne povzročijo okužbe pri sesalcih in torej niso nevarni za zdravje ljudi.

Proračun bi rad dosegel 30 mio

V četrtek, 17. decembra bodo izolski občinski svetniki na izredni seji obravnavali in sprejemali proračun za leti 2021 in 2022. Prvič v zgodovini bomo segli čez 30 milijonov.

Prihodki za naslednje leto so namreč načrtovani kar na **30.560.096 Eurov**, od tega bo tekočih prihodkov za slabih 19 milijonov, od prodaje zemljišč in nepremičnin pričakujejo slabih **7 milijonov**, iz državnega proračuna in evropskih skladov naj bi prejeli slabe **3 milijone**. Odhodkov bo za **29.655.916 Eur**, od tega bo za slabih **12 milijonov investicij**. **Proračun za leto 2022** je za slabe **4 milijone skromnejši**, saj je predvidenih prihodkov za 26.656.654 Eur. Od prodaje zemljišč in nepremičnin naj bi pridobili podoben znesek, **6.402.760 Eur**, zato pa je manj transferjev iz države in Evrope, saj jih je za vsega **milijon 200 tisočakov**. Odhodkov bo leta 2022 za **26.537.971 Eur**, investicijam pa bo takrat namenjeno **9 milijonov**, kar je 3 milijone manj kot v letu 2021.

Že enoletni predlog proračuna je obsežno gradivo, dva proračuna hkrati pa sta velik zalogaj za občinske svetnike, kaj šele za občane, ki so bili nekoč navajeni, da so kot zainteresirana javnost celo razpravljali o njegovi vsebini. Zdaj vsega tega ni več in dejstvo je, da razen tistih, ki so ga pripravljali, nihče ne bo zares vedel, kaj vse se skriva pod posameznimi postavkami. Ni pa težko ugotoviti, da je v predlogu proračuna kar nekaj **"copy - paste"** postavk in informacij, nekatere smo prebrali že večkrat in zdi se, da so kot nekakšne stalnice vsakega proračuna. Da ne govorimo o sprememnem gradivu, ki se, najverjetneje zaradi takšne uredbe, ponavlja iz leto v leto.

Načrt razvojnih programov je najbolj bralno gradivo

Ker ni prostora in pogojev za resnejšo predstavitev predlogov dveh proračunov smo iz **Načrta razvojnih programov**, ki je eden od sestavnih delov tega dokumenta izbrali le nekaj zanimivih delov.

- Predstavitev **obnove Občinske palače na Verdijevi** je ena takih stalnic vsakega proračuna, stanje na stavbi pa je bolj ali manj nespremenjeno že skoraj desetletje. Med drugim je ponovno zapisano, da Verdijeva palača predstavlja objekt, ki je nepogrešljiv v svojem doprinosu, ne samo lokalni skupnosti, temveč tudi regionalnega in nacionalnega pomena z izvajanjem visokokakovostnega programa. Po pridobitvi soglasja Zavoda za varstvo kulturne dediščine, ki je že večkrat od nas zahteval dopolnitve za izdajo le-tega, se bo v letu 2021 pričela sanacija statike objekta. V kolikor bodo razpisi za Evropska sredstva, se bo občina na le-ta prijavili tako, da vsa investicija ne bi bila plačana s strani občine.

- Obstajajo pa tudi konkretni načrti. Eden takih je, da bo Občina v letu 2021 za potrebe redarske službe nabavila trikolesno motorno kolo. V načrtu razvojnih programov je predvidena tudi zamenjava obstoječega odra v Zadržnem domu v Kortah s premičnim odrom.

- Nekoliko dodelan je tokrat predlog priprave projekta novega Kulturnega centra. Zapisali so, da želijo, da bi novi kulturni center z ustreznimi prostori predstavljal prijazen dom za številne kulturne vsebine. Te bi se izvajale v sodobno opremljenih večnamenskih notranjih prostorih: dvorane in avle naj bi se namreč lahko združevale oz. ločevale v večje ali manjše prireditvene prostore. Zaradi ugodnih vremenskih pogojev v večjem delu leta je smiselno urediti tudi dovolj veliko zunanje prizorišče, primerno za koncerte, letni kino in druge dejavnosti. Želijo si, da bi center privabljal obiskovalce tako zaradi vsebin, ki jih bo ponujal, kot tudi zaradi svojega zunanjega videza, kar se bo upoštevalo tudi pri samem oblikovanju.

ur

ROKOMET

Prva zmaga na gostovanju

V prvi moški in ženski rokometni ligi zaradi zdravstvene situacije igralci in igralka nikakor ne uspejo redno odigrati srečanja posameznega kroga. Rokometaši Butan plina Izole so zadnji vikend spričo vnaprej odigrane tekme s Celjem počivali, zdaj jih v gosteh čaka Gore-nje. Dekleta so v zadnjem tednu igrala z Velenjem ter celjsko ekipo Z dežele. Prvi dvoboj je bil za dekleta uspešen, saj so se drugič letos z gostovanja vrnila s točkami. V drugem so bile s Celjankami za tri zadetke prekratke za remi.

Velenje – TRGO ABC Izola 24:25 (11:13)

TRGO ABC Izola: Treven 8, Mujanović 6, Hodžić 5, Nadarevič 3, A. Berzelak 1, L. Berzelak 1, Vujmilović (1), Lukič, L. Štritof, M. Štritof, Peharc, Cepić, Šalkovič, Madžarevič. Trener: Borut Hren.

Po izenačenem začetku je v Izola v 20. minuti pobegnila za dva zadetka (6:8) in do odmora nihala med dvema in tremi zadetki prednosti ter jo ohranjale tudi v drugem delu. V 42. minuti so domačinke pri 17:17 tekmo vrnile na začetek in prisilile Boruta Hrena v minuto odmora. Izolanke so znova ohranjale prednost enega oziroma dveh zadetkov, a so Velenjčanke pri 22:22 znova zagrozile. V zadnjih dveh minutah je Lejla Mujanović je z dvema zaporednima zadetkoma omogočila pobeg Izole za dva gola. Vztrajne domačinke so razliko prepolovile in zaostrile dogajanje v zadnji minuti. Tokrat najučinkovitejša strelka pri Izoli Teja Treven je izid povišala na 23:25. Gostiteljice so sicer v izteku zadele, za izenačenje pa niso več imele možnosti.

Z dežele – TRGO ABC Izola 29:26 (12:13)

TRGO ABC Izola: A. Berzelak 5, Hodžić 5, Krese 4, Mujanović 3, Vujmilović 3, Treven 2, Nadarevič 2, M. Štritof 1, Cepić 1, L. Berzelak, Madžarevič, Šalkovič, Peharc, Lukič. Trener: Borut Hren.

Proti favoriziranim Celjankam so Izolanke prvi del odigrale odlično, v drugem pa je prišla do izraza izkušnost domačega moštva. Prve so povedle Izolanke z golom Sare Hodžić v 4. minuti. Do 23. minute, ko so domačinke izenačile na deveti točki, so naša dekleta imela gol, dva prednosti. Celje je tri minute pred odmorom z 12:9 zasukalo izid sebi v prid, vendar so sledile tri minute izolske prevlade, v katerih so Sara Hodžić, Mandy Štritof in Taira Nadarevič in Leila Mujanović zatresle domačo mrežo ter postavile izid polčasa. Po njem so Celjanke prevzele pobudo in po desetih minutah prišle do 18:14 ter kljub poskusom gostujočih igralok ohranjale solidno prednost vse do konca.

Izolanke so trenutno na osmem mestu. V soboto jih po tekmovalnem koledarju čaka domača tekma z Mlinotestom.

GGS
GGS d.o.o., Koper, Vojkovo nabrežje 23
GEODETSKE STORITVE

- ureditev meje
- parcelacija
- izdelava geodetskega načrta
- izdelava etažnega načrta z vknjižbo
- izravnava meje
- zakoličenje objektov
- evidentiranje stavbe
- vpis stavbe v kataster stavb

- nadzori in legalizacije objektov
- legalizacija črnih gradenj
- pridobivanje gradbenih in uporabnih dovoljenj
- pridobitev hišne številke
- komparacija
- pravno svetovanje
- cenitve nepremičnin

tel.: 05 6278 300
GSM: 041 638 364
e-mail: info@ggs.si
www.ggs.si

Manj ribiških privezov več varnosti

Župan Danilo Markočič je sklical že 5. dopisno sejo Občinskega sveta občine Izola, ki je trajala od četrтка 26. do ponedeljka 30. novembra, na njej pa so svetniki potrdili investicijsko dokumentacijo za 2. fazo obnove ribiškega pristanišča.

V igri sta bili sicer dve varianti, kjer je druga varianta predvidevala še poglobitev mandrača in deponiranje materiala ob skalometu ter ureditev tega območja, ker pa je sofinanciranje predvideno do največ 2.160.000,00 EUR so dela po varianti 2 opustili in investicijo razdelili na severni in južni del.

Investicija v severni del zajema:

- sanacijo in nadvišanje obalnega zidu SZ dela mandrača,
- postavitev 4 omaric za oskrbo plovil z elektriko in vodo,
- postavitev 9 pomožnih plavajočih pomolov ob ribiškem pomolu,
- prenovo privezne opreme,
- nadvišanje skalometa glavnega pomola iz +2,20 na koto +3,20,
- tlakovanje dostopne poti ob skalometu,
- ureditev podzemnega ekološkega otoka,
- postavitev 44 novih zabojnikov za spravilo mrež.
- postavitev video nadzora na tem delu ribiškega pristanišča,
- dopolnitev razsvetljave ribiškega pristanišča,
- ureditev 6 parkirnih mest za vozila ribičev,
- ureditev napajanja vodovoda,
- ureditev protipoplavne zaščite s črpalko, okoli območja ledomata in bencinske črpalke.

Od opreme naj bi dobili: ročni vilicar nosilnosti 1.000 kg, 4 mornarske lestve, tendo nad obstoječimi prodajnimi mizami, zakrivni panel za vilicar in ledomat.

Brez sofinanciranja s strani Evropskega sklada je predvidena še:

- sanacija in nadvišanje obalnega zidu ob bencinski črpalki,
 - ureditev prehoda za pešce (grbina) in poti severno od mandrača,
 - ureditev protipoplavne zaščite s črpalko, okoli območja ledomata.
- Od skupne vrednosti 2.649.107,65 EUR bo Evropa prispevala 1.800.000, SLO 360.000 in Izola cca. 490.000 Eur.

Privezi

V ribiškem pristanišču Izola je zdaj skupaj 33 ribiških plovil. 23 je privezanih na glavnem pomolu, 21 pa v mandraču. Po izvedbi investicije je na glavnem pomolu predvidenih 19 priveznih mest, prav toliko pa tudi v severozahodnem delu mandrača, skupaj 38 priveznih mest za ribiška plovila.

Globina morskega dna v mandraču je zaenkrat še zadostna, vendar je opazno hitro zamuljevanje, zaradi česar bo kmalu potrebna tudi poglobitev.

Posedanje pomola, valovanje in delovanje sil, ki jih povzročajo privezana plovila je povzročilo večje poškodbe telesa zidu, predvsem v obliki razpok in kavern. Obstoječe kaverne že danes ogrožajo statično varnost celotne konstrukcije, še večja nevarnost pa je, da se zaradi nevzdrževanja tega objekta v prihodnje pojavijo dodatne deformacije, kar bi v končni fazi vodilo do porušenja celotne konstrukcije.

Glavni pomol je bil statično saniran in urejen v I. fazi obnove ribiškega pristanišča. Ribiči infrastrukturo uporabljajo vendar je zaradi samega nadvišanja pomola sedaj otežen dostop do plovil (natozor in raztovor) ob plimovanju, zaradi česar so sami ribiči predlagali postavitev plavajočih pomolov za varnejši dostop do plovil. Območje tre-

nutno tudi ni opremljeno z video nadzorom in razsvetljavo.

Zabojniki za spravilo mrež in opreme so zaradi vremenskih vplivov že precej dotrajani. Na glavni pomol se postavi nove zabojnike iz drugačnega materiala.

Zvišanje skalometa

Obstoječi skalomet se je posedel in dosega višino cca +2,20 m. Za zagotovitev varnosti pred valovi ga je reba zvišati za 1 meter na koto +3,20 m. Zaradi majhne globine in vpliva valovanja nima pete, zato je treba položiti nove skale po karakterističnih prerezhih.

Dostopna pot po kateri vozijo ribiška dostavna vozila je trenutno v makadamski izvedbi, zdaj bo pretlakovana z betonskimi tlakovci. Dodatni privezi, ki bi lahko pomenili dodaten prihodek, niso predvideni, zaradi nove ureditve, predvsem na račun novih plavajočih pomolov, je predvideno celo zmanjšanje števila priveznih mest, ki pa že tako niso zasedena. Dodatno zaračunavanje priveznin ni predvideno, priklop na nove omarice tudu ne, saj ribiči plačajo

toliko kot je dejanski strošek potrošene elektrike ali vode.

Kamne obstoječih stopnic v morje je treba označiti in fotografsko dokumentirati pozicije označenih kamnov. V enaki obliki se kamni stopnice prestavijo na novi obalni zid. Na obalni zid se dodajo še mornarske lestve..

Plvajoči pomoli

Za lažji dostop do plovil in raztovarjanje so predvideni trije plavajoči pontoni težke izvedbe (širina 3,30 m, dolžina 12,00 m), trije plavajoči pontoni srednje izvedbe (2,50 m x 10,00 m) in trije lahke izvedbe (2,50 m x 8 m). Pomoli so predvideni za dostop do plovil in niso predvideni za vezanje plovil. Obstoječi ekološki otok kazi videz ribiškega pristanišča. Predviden je podzemni ekološki otok s 5 vkopanimi jaški, premičnimi zabojniki, ploščadjo in nadzemnimi stebriči za odmet odpadkov.

Ob vhodu v ribiško pristanišče je predvidenih 6 parkirnih mest za ribiče z omejenim časom parkiranja. Danes je na ribiškem pomolu 23 ribiških bark, od tega sta 2 dolžine 24 m, 5 dolžine 18m, 8 dolžine 15m in 8 dolžine 12 metrov. Po končanih delih bo zmanjšalo število privezanih bark za 4 in sicer 3 15 metrske in 3 12 metrske.

Zmanjšalo se bo tudi število ribiških bark v mandraču. Zdaj jih je tam 21, od tega 6 osem metrskih in 15 5 metrskih. Po koncu del bosta tam dve barki manj.

Kaj pa poplave?

Predvideni posegi za povečanje varnosti pred poplavami obsegajo dvig obalnega zidu na koto +1,50 m na območju predvidenih del. Posegi v že sanirani del mandrača niso predvideni. Predvidena je izvedba grbine na cestišču med Ribiškim pristaniščem in parkom pred hotelom Marina.

ur

Oljka ni za Istro z Notranjsko

Iz stranke Oljka so štirim županom istrskih občin poslali pobudo v zvezi s pokrajino Slovenske Istre, predlagajo pa tudi skupne seje občinskih svetov.

V dopisu ugotavljajo, da se koordinacija županov občin slovenske Istre P.I.K.A. izkazuje čedalje bolj pomembna za razvoj naše regije, obenem je to tudi dobra osnova za kasnejšo formalno politično-administrativno ureditev.

Oljka se vseskozi zavzema, da je ena izmed pokrajin v slovenskem prostoru tudi Slovenska Istra. A žal trenutno slabo kaže. Strokovna skupina za pripravo pokrajinske zakonodaje je pred časom v parlament prinesla 370 stranski osnutek zbornika, ki predvideva, da bo Slovenija pokrajine po principu 10+2 uvedla od začetka leta 2023. Predlog predvideva, da bi občine v Slovenski Istri spadale v Primorsko-notranjsko pokrajino. Predlog je škodljiv, saj bo dokončno zbrisal poimenovaje (Slovenska) Istra, obenem bo prepolovil Primorsko, saj je za severni del Primorske predvideno poimenovanje Goriška pokrajina.

Županom predlagajo da ustanovijo strokovno skupino, ki bo pripravila ustrezne zgodovinske, kulturne, politične in druge argumente s katerimi se bo zagovarjalo pokrajino Slovenska Istra. Državni svet Republike Slovenije je pozval občinske svete slovenskih občin, da se opredelijo do osnutkov pokrajinske zakonodaje do 1. marca 2021

V nadaljevanju predlagajo še sklic skupnih sej vseh štirih občinskih svetov občin Slovenske Istre, kadar je v obravnavi tema, ki se nanaša na celotno regijo.

V preteklem letu je bila uspešno izpeljana prva tovrstna skupna seja ob razlitju kerozina na vodovarstvenem območju reke Rižane. Obraten primer pa je nedavna zavrnitev regijske kulturne strategije Kultura.PIKA s strani občinskega sveta Občine Piran, ki pa je dobila podporo v občinskih svetih Mestne občine Koper, Občine Izola in Občine Ankaran.

Glede na specifiko akta, bi za njegovo veljavnost morala biti podpora vseh štirih občinskih svetov. Z željo, da se v prihodnje izognemo tovrstnim scenarijem ter obenem, da zagotovimo možnost širše politične diskusije, predlagajo da se vsi akti, ki potrebujejo podporo vseh štirih občinskih svetov, obravnavajo na skupni seji.

Prva tovrstna seja bi lahko bila sklicana za obravnavo predloga **Odloka o ustanovitvi skupne občinske uprave »Medobčinska uprava Istre – Amministrazione intercomunale dell'Istria«**, ki je menda predvidena na prihajajočem dnevnem redu občinskih svetov.

Vida Gračnar, v.d. predsednica

Kje bo Občina, kje kulturni center?

Občina Izola pospešeno pripravlja prostorske podlage za območji IPA3 in IPA4. Junija letos so se povezali s profesorji Fakultete za arhitekturo Univerze v Ljubljani, da bi sodelovali pri urbanistični preverbi območij, ki večinoma obsegajo območje nekdanjih delavnic Mala oprema in območje nekdanje tovarne Argo.

Izziva so se lotili v treh strokovnih skupinah, in sicer pod vodstvom uveljavljenih profesorjev, **izr. prof. dr. Alenke Fikfak, prof. Janeza Koželja ter izr. prof. mag. Alessia Princica**. Naloga vseh skupin je bila v obravnavano območje umestiti zahtevane vsebine (**bodoči kulturni center, mestno hišo, interaktivni muzej ribiške industrije**) ter predlagati možnosti prometne ureditve s trajnostnega vidika in zunanjega prostora kot prostora dejavnosti (**opredelitev novih parkovnih površin, trgov in ureditev obalne promenade**).

Strokovne rešitve urbanistične delavnice so v ponedeljek, 30. novembra, prvič predstavili strokovnim službam Občine Izola. Urbanistične preverbe prostora bodo služile kot strokovna podlaga za pripravo občinskega podrobnega prostorskega načrta (OPPN). Ta bo omogočil načrtovanje in izgradnjo zelenih objektov ter celostno ureditev območja. V prihodnjih dneh in tednih bodo sledile različne analize prikazanih rešitev. Ko bodo okoliščine dopuščale, bodo te predstavljene še ostalim zainteresiranim..

Ima prav Občina ali Ministrstvo?

Na Mandraču smo pred dobrim mesecem skoraj slučajno izvedeli, da javno podjetje že od sprejetja novega zakona ne more biti upravljavec stvarnega premoženja samoupravne lokalne skupnosti. Seveda smo na to opozorilo postali pozorni zato, ker v primeru občine Izola z občinskimi poslovnimi prostori in stanovanji upravlja Javno podjetje Komunala Izola.

Da ne bi prehitro ali napačno sklepali smo Ministrstvo za javno upravo vprašali za razlago Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZSPDSLS-1) in na njegovi podlagi izdane Uredba o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti. Odgovorili so nam, da Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (občin) v 3.členu zakona opredeljuje, kdo je lahko upravljavec (6. točka 3.člena) in v tej povezavi, kdo so osebe javnega prava (11.točka 3. člena). **Javno podjetje po zakonu od leta 2018 ni več opredeljeno kot oseba javnega prava, zato posledično tudi ne more biti več upravljavec stvarnega premoženja samoupravne lokalne skupnosti.**

V Mandraču smo Občino Izola seveda opozorili na to tolmačenje in dobili odgovor, da je upravljanje JP Komunala Izola s stanovanji in poslovnimi prostori v lasti Občine Izola zakonito. Pogodbi o upravljanju s stanovanji in poslovnimi prostori iz leta 2017 nista nični. Stališče našega tednika pa je zavajajoče in pravno nepravilno.

V nadaljevanju so sicer zapisali, da drži mnenje Ministrstva za javno upravo, da JP Komunala Izola ne more biti upravljavec v smislu določb Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravne lokalne skupnosti, saj ni ne upravni organ ne oseba javnega prava po tem zakonu. Vendar gre v razmerju med Občino Izola in JP Komunala Izola za podelitev pooblastil gospodarjenja z določenim premoženjem lokalnih skupnosti, natančneje s stanovanji in poslovnimi prostori, kar sta stranki tudi pogodbeno uredili. S tem Občina pooblašča javno podjetje, da izvaja določene naloge/opravlja določene storitve iz izvirnih pristojnosti lokalne skupnosti v imenu in za račun Občine Izola, kar se je v dosednji praksi izkazalo za uspešno in učinkovito. To velja povsem enako kot za številne druge naloge, ki jih JP Komunala Izola izvaja za Občino Izola.

Celoten odgovor smo objavili v Mandraču 15. oktobra 2020 in verjetno bi pri tem ostalo, če ne bi na koncu dopisa še enkrat poudarili, da so navedbe tednika Mandrač pomanjkljive, saj ne vključujejo vseh dejstev, kar je botrovalo izkrivljeni predstavi stanja.

Seveda smo na osnovi tega zapisa še enkrat preverili vsa znana dejstva in naši pravni svetovalci so nam povedali, da tega odgovora enostavno ne razumejo, zato smo za dodatno tolmačenje ponovno vprašali na Ministrstvo za javno upravo. Posebej nas je zanimalo, kakšna je razlika med pogodbo o upravljanju, ki je dejansko sklenjena med Občino Izola in JP Komunala ter podelitvijo pooblastil gospodarjenja z določenim premoženjem lokalnih skupnosti, natančneje s stanovanji in poslovnimi prostori, kar sta stranki tudi pogodbeno uredili.

Iz Ministrstva za javno upravo so nam ponovno odgovorili, da Zakon celotnega prenosa ravnanja s stvarnim premoženjem na druge subjekte ne predvideva, zakonsko dopustne podelitve pooblastil povezanih z ravnanjem s stvarnim premoženjem v lasti države in občin pa je opredelil (kdaj, komu, v kakšnem obsegu in na kakšen način) v 29. členu in 58.členu.

Seveda smo preverili, kaj določata omenjena člena. 29. člen govori o odločanju o pravnem poslu, kar je lahko odsvojitve nepremičnega premoženja (občina je še vedno lastnik) ali drugi pravni posli ravnanja s premoženjem države. Četrti odstavek tega člena pa (poenostavljeno) določa, da o pravnem poslu odloči občinski svet oziroma župan v njegovem imenu. Pooblastilo se podeli za posamezni pravni posel. Medtem pa 58. člen, ki govori o upravljanju in nosilcih upravljanja določa, da upravljanje nepremičnega premoženja obsega tudi oddajo v najem, oddajo v občasno uporabo in oddajo v brezplačno uporabo, ter da vse postopke upravljanja nepremičnega premoženja izvaja upravljavec.

Seveda v tem primeru ne gre niti za enkratni pravni posel, niti za prenos upravljanja s stanovanji in poslovnimi prostori na Komunalo. Na Ministrstvu vztrajajo pri tem, da je, če občina sama ne more upravljati s svojim premoženjem, zakonsko primerna oblika upravljanja ustanovitev javnega sklada.

Na občini in Komunali so s sedanjo obliko upravljanja zadovoljni, o zadovoljstvu najemnikov je težko govoriti na splošno, mi v uredništvu pa smo dobili potrdilo, da nismo nikakor zavajali in da ni res, da so naše navedbe pravno napačne. In, če je vsem prav, da je tako, je tudi nam.

ur

Računalniki za vse izolske šole

Člani izolskega Lions kluba, ki bo naslednje leto praznoval 10. Letnico so vseskozi aktivni in tudi v času koronavirusa so zavihali rokave in začeli zbirati računalnike za tiste izolske učence in dijake, ki jih nimajo. Za začetek so jih zbrali že okrog 80..

Lions club Izola-Isola bo naslednje leto praznoval 10. rojstni dne in v teh letih se je dobro zapisal na zemljevid prepoznavnosti Izole. V vseh teh letih so člani kluba organizirali številne in raznolike dogodke in na ta način lahko pomagali tako posameznikom, kot organizacijam v Izoli in tudi izven nje, z okoljem pa stkali lepe vezi – s šolami, s katerimi delajo Plakat miru, s Centrom za socialno delo, Rdečim križem, občino in drugimi.

Svetovalni center v Koprski

Med vsemi dobrodelnimi zgodbami, ki nosijo njihov podpis, so najbolj ponosni na **Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše v Koprski ulici**, ki so ga opremili in uredili pred leti in v teh prijetnih občinskih prostorih najdejo psihološko pomoč tisti, ki jo potrebujejo.

A takrat, ko so možnosti omejene, domišljija razpre krila in rojevajo se nove dobrodelne zgodbe. To je vodilo Lions kluba Izola-Isola v časih, ko zaradi virusa ves svet piše novo zgodbo.

Očala za starejše

Jesenske mesece so začeli z donacijo posebnih očal **Emergensee**, ki so namenjena priložnostni rabi: takrat, ko smo očala pozabili doma, so se nam poškodovala, čakamo na pregled pri okulistu, morda si jih tisti hip ne moremo privoščiti. Na teh očalih namreč lahko sami nastavimo dioptrijo v razponu od plus 3 do minus 6. 80 očal so podarili **Domu upokojencev Izola**, **10 Hotelu Delfin** in **5 Mestni knjižnici Izola**.

Računalniki za šole

A zdaj pouk v šolah poteka na daljavo in zato so vse svoje moči usmerili v pomoč šolam.

Slovenske železnice so jim donirale 75 rabljenih, odlično ohranjenih računalnikov, ki jih nato pripravijo za novega uporabnika, učenca.

Računalniki so večinoma stacionarni, s tipkovnico in ekranom, vsem pa so s pomočjo donacije podjetja **Europacific iz Kopra** kupili tudi nove kamere.

Ker računalnike dobivajo in pripravljajo tedensko, tako poteka tudi delitve po šolah. Prva se je nanje za pomoč obrnila **OŠ Vojke Šmuc Izola** in njim so že predali 17 računalnikov.

Prav kmalu pa bodo na vrsti tudi **Osnovna šola z italijanskim učnim jezikom, Dante Alighieri**, **osnovna šola Livade** ter obe srednji šoli **Pietro Coppo** in **Srednja šola Izola**.

Sodelujejo z Rdečim križem

Na javni poziv preko Facebooka so nekaj računalnikov in ekranov donirali tudi občani **Izole**, odložili pa so jih v prostorih Rdečega

križa Izola, s katerim Lions club Izola-Isola izvrstno sodeluje že leta. Posebej pa smo pri tem sodelovanju ponosni na dolgoletni vseslovenski projekt **Donirane hrane**.

V novembru so v sodelovanju z **Lidlom**, ki je partner v projektu **Donirane hrane** širom Slovenije, v **Splošno bolnico Izola** odnesli **Paket prijaznosti** za zaposlene na **Covid oddelku**, v znak zahvale za njihovo predano delo.

Posebna zgodba pa je »Pismo tebi« izolskega študenta **Adama Toth**, ki ga predstavljamo posebej.

Nataša Benčič./ur

Kolesarske poti dobivajo podobo

V sklopu urejanja kolesarskih poti in javne razsvetljave v občini **Izola** so se že pričela dela na odseku obstoječe kolesarske poti na trasi **Parenzana**. Odsek kolesarske poti **Parenzane** od priključka z **Južno cesto** do počivališča **Pit-Stop** bo v naslednjih tednih preplasten in opremljen z javno razsvetljavo.

S ponedeljkom je izvajalec pričel z urejanjem obstoječe kolesarske poti na delu trase **Parenzane**. Dela bodo potekala do konca letošnjega leta, v dveh fazah. V ponedeljek, 30. novembra 2020, bodo stekla pripravljala dela v okviru prve faze, ki naj bi bila sklenjena prav danes. V tem času je bil popolnoma zaprt odsek ki iz **Južne ceste**, med **vino-gradi**, vodi do **Parenzane**.

Dela bo izvajalec v okviru druge faze nadaljeval 4. decembra in jih zaključil predvidoma predzadnji dan v letošnjem letu. Tudi v tem času bo **popolna zapora dela odseka Parenzane, do stičišča s Podvozno cesto v Jagodju**. Za uporabnike bo označen in urejen **obvoz po Južni cesti**. Ob sobotah in nedeljah, in sicer **od 5. do 6., od 12. do 13., od 19. do 20. in od 24. do 27. decembra** bo omogočen dostop najemnikom in lastnikom zemljišč.

Po zaključku del na že omenjenih lokacijah bo izvajalec pričel z deli na odseku **Parenzane** do vhoda v predor (predvidoma **od 2. januarja do 15. februarja 2021**) ter nazadnje še od izhoda iz tunela do počivališča **Pit-Stop**, predvidoma **od 15. februarja do 30. marca 2021**.

Zapore zadnjih odsekov se bodo izvajale zaporedno v januarju 2021. Zaključek vseh del na trasi **Parenzane** je predviden konec marca, sporočajo iz Občine Izola.

SZJ

Nekatere so za hladno

Tisti, ki se pogosteje sprehajajo po izolskem svetilniku jih zdaj že poznajo. V glavnem so ženske, včasih se pridruži še kakšen pogumen moški, ki si konec novembra upa zaplavati v hladni vodi slovenskega morja. Dekleti pravita, da to počneta zaradi zdravja in vabita tudi druge Izolane.

V Mandraču je bila dne 1. oktobra 20202 objavljena fotografija, na kateri sva spodaj podpisani. Fotografija je nastala letos, nekega hladnega sivega pozno marčevskega dne, in prikazuje najine priprave na plavanje. Temperatura vode je bila 11 °C.

Ne, nisva turistki. Sva dve navadni mami, Izolanki, ki sva na nekoliko nevsakdanji način odkrili rešitev za vzdrževanje zdravega duha v zdravem telesu. Našli sva jo v hladnem morju in jo prakticirava celo leto, skoraj vsak dan, z največjim veseljem pa vsekakor izven glavne sezone.

S plavanjem v hladni vodi sva začeli, ko sva 2. januarja 2019 naredili preizkus norosti in skupaj s kakimi dvajsetimi podobno mislečimi odtekli zgodovinski sprint v morje po rdeči preprogi na ankaranski plaži. In čeprav niti približno tako mondana kot v Portorožu, pod žarometi in pred kamerami, je bila izkušnja fantastična, močno adrenalinska, nekoliko nora, dejavnost pa ravno prava za izziv.

Izziv pa se je kaj kmalu spremenil v navado - tisto zimo sva do poletja vzdrževali splošno kondicijo v mrzlem morju. Ob tem sva včasih pred ali po plavanju šli teč ali pa rolat in tako en športni užitek povezali še z drugim.

S tem se je tudi prijateljstvo poglobljalo. V morju sva predebatirali marsikakšno življenjsko stisko, delili prijetna spoznanja, premlevali aktualne dogodke (opravljanje prepovedano!). Skratka, to je bila najina instant plavalna katarza. Valovi pa so na koncu odplaknili vse težave. Bolje kot tako ne gre!

Radovedni, kot sva, naju je seveda zanimalo nekoliko raziskati ozadje vpliva plavanja v mrzlem morju na zdravje.

Ugotovili sva, da obstaja mnogo znanstvenih študij, ki potrjujejo izjemno koristen vpliv mrzle vode na dobro počutje, tako fizično kot psihično, in odločili sva se, da želiva obdržati plavanje kot stalnico v življenju.

Sicer pa je plavanje eden redkih športov, ki ga človek lahko izvaja celo leto, tudi v obdobju epidemije covida-19, brez posebne opreme in priprav. V Izoli imamo na srečo plažo (pri Vitaminčku), na kateri se, zahvaljujoč enkratnem zavetrnemu položaju, lahko plava tudi takrat, ko na Svetilniku kajterji v neoprenih lovijo divje valove.

Plavanje krepi splošno odpornost telesa, pa še za postavo je koristno.

Zdaj je najboljši čas, da se morda tudi vi odločite za „zimsko kopanje.“ Voda je, kljub včerajšnji ohladitvi in snegu na kontinentu, še vedno topla, telovadnice so zaprte, vse športne dejavnosti prepovedane (razen če ste vrhunski športnik oziroma v krogu družine) ... In najbrž se še vedno spomnite, kam ste spravili kopalke, mar ne?

Če potrebujete malček spodbude, vas vabiva, da se nam pridružite. Najdete nas po Izoli ☺

Ana L. in Ewa W. B.

ZGODOVINO DELAJO ZGODBE

RUBRIKA ZANIMIVIH ZGODB IZ ŽIVLJENJA NAŠEGA MESTA

LETALCEM SREČNO IZOLSKO LETO

Po veseli noči se je četverici prilegel tudi zgodnje jutranji polet nad slovensko obalo. Za udeležence (dva moška in dve dekleti) je to zagotovo bil visoko adrenalinski dogodek. Kdaj točno se je to zgodilo nimam podatka, je pa bilo poleti, verjetno enkrat konec sedemdesetih. Vzleteli so iz Sečovelj in se malce razgledali naokrog, nad Izolo pa je letalo začelo izgubljati višino in pri San Simonu, tam ob Stabenikovih delavnicah tudi zasilno pristalo. Ne na travniku, ampak na strehi, na slemenu hiše. Tudi hiša ni bila čisto navadna, ampak je bila skladišče mestne prodajalne plina. Zlezli so iz poškodovanega letala in se po strehi spustili na tla. Če bi srečo lahko vrednotili s številkami, bi bila ta pri četverici zelo visoka. Kasneje so tudi letalo nekako spravili na tla in odpeljali na letališče. Medtem pa je si ga je ogledala množica radovednežev. Par mesecev kasneje je pilot z letalom za škropljenje proti komarjem zasilno in brez posledic zanj in za letalo, pristal v morju pred izolskim avtokampom. Skratka, Izola je imela srečno letalsko leto.

(Srečko Gombač)

Ohranimo aktiven vsakdan

Nadaljujemo z objavami nasvetov Centra za krepitev zdravja Zdravstvenega doma Izola o tem, kako lahko s pomočjo odpornosti obidemo koronavirus. Tokrat je poudarek na ohranjanju duševnega zdravja v negotovih časih.

V času, ko je druženje in gibanje okrnjeno in polno strahu, je zadostna količina telesne dejavnosti postala še večji izziv.

Strah in negotovost, ki sta se razlezla med ljudmi, lahko uspešno premagujemo tudi z **aktivnim življenjskim slogom** in uravnoteženo vadbo, ki je kombinacija aerobne vadbe, vaj za krepitev, gibljivosti in ravnotežja.

Najenostavnejša oblika aerobne telesne dejavnosti za vse generacije je **hoja**. Hoja je ena izmed aktivnosti, ki jo lahko izvaja večina ljudi. Je aktivnost, ki je dostopna vsem in med drugim pomaga uravnavati krvni tlak ter delovanje srca, prispeva k zmanjševanju deleža maščob, holesterola in obsega pasu ter izboljša vzdržljivost. Priporoča se intenzivnost, kjer se zmerno zadihamo, pospešimo srčni utrip in se nekoliko oznojimo.

Vadba za krepitev mišic pomaga pri ohranjanju kostne gostote in zmanjševanju tveganja za nastanek osteoporoze, izboljša ravnotežje ter kvaliteto spanja, pomembno vpliva na preprečevanje depresije ter ohranja samostojnost in vitalnost skozi leta. Mišično moč in maso pridobimo z vajami za krepitev, ki jih izvajamo **2-3 krat na teden**. Za vadbo si izberemo 4-8 vaj in jih ponovimo 8-12 krat v 3 serijah.

Vadba za ohranjanje in pridobivanje polne gibljivosti zmanjšuje nevarnosti poškodb, preprečuje vnetje mišic, pomaga sprostiti mišično napetost ter omogoča splošno dobro počutje.

Za **starejše od 65 let**, pa je priporočljivo, da v redno telesno dejavnost **3-krat na teden** vključijo tudi vaje za ravnotežje in koordinacijo. Staranje je povezano z upadom številnih fizioloških funkcij in funkcionalnih sposobnosti, ki lahko pripomorejo k povečanju nezmožnosti, krhkosti in številu padcev. Na slednje ima velik vpliv upad mišične mase in moči, saj lahko povzroči ali poslabša kronične bolezni.

V zadnjem obdobju je zaznано tudi povečanje duševnih stisk, ki vplivajo negativno na kvaliteto življenja posameznika. Ugotovljeno je, da uravnotežena vadba vpliva tudi na obvladovanje tesnobe, zmanjševanje utrujenosti ter izboljša možganske procese in samopodobo.

Ena izmed skupin, kjer je zdravje zelo pomembno, so nosečnice. Zanje se je, kot najboljša metoda za izboljšanje zdravja izkazala kombinacija aerobne vadbe in vadbe za krepitev mišic (tudi mišice medeničnega dna).

S tem vplivamo na pravnje pridobivanje telesne mase nosečnice in novorojenčka, zmanjšanje pojave bolečin v spodnjem delu hrbtenice, gestacijske sladkorne bolezni in urinske inkontinence.

V nadaljevanju podajamo smernice za pomoč pri razvijanju aktivnega življenjskega sloga in uravnotežene vadbe. Zjutraj si vzemimo čas za vaje za prebujanje in dihalne vaje v in ob postelji. Dan naj bo prepleten z vadbo mimogrede, kamor spada tudi vsaj 10.000 korakov na dan, delovni čas pa obogatimo z aktivnimi odmori. Varni in učinkoviti vadbi se posvetimo v prostem času. Strokovna priporočila za ohranjanje zdravja nas spodbujajo, da na teden 150 min namenimo zmerno intenzivni telesni dejavnosti, v katero 2-krat na teden vključimo tudi vaje za gibljivost in krepitev mišic. Za krepitev zdravja pa postopno dodajmo še 150 min na teden zmerno intenzivne telesne dejavnosti ali pa povečajmo intenzivnost vadbe, ki jo že izvajamo.

Nekaj predlogov za aktiven vsakdan:

Vaje za prebujanje in dihalne vaje v in ob postelji

1. Počasi razgibamo posamezne sklepe (stopala, kolena, kolki, medenica, glava, ramena, komolci, zapestja, prsti) in gibanje povežemo z izdihom v eno smer in vdihom v drugo.

2. Počasno gibanje celega telesa (zvrčanje iz enega boka na drugi, objemanje samega sebe, razteg

celega telesa na hrbtu, boku, trebuhu) povežemo z izdihom v eno smer in vdihom v drugo.

3. Usedemo se preko boka. Nekajkrat vstanemo in se znova usedemo.

4. Z rokami se dotikamo telesa v vseh smereh (sosednja rama, ledveno, za vrat, čez pas in boke) in gibanje povežemo z izdihom v eno smer in vdihom v drugo.

5. Stojte se zibamo levo/desno, izmenično dvigujemo pete, pahljačasto razpiramo prste na nogah... Naredimo korak in prenašamo težo med stopali (zibanje na sprednjo/zadnjo nogo).

Med delovnim časom:

1. uporabljajmo stopnice namesto dvigala,
2. del časa za malico in/ali kavo namenimo hoji,
3. med sedečim delom ali med delom v prisilni drži vsaj vsako uro naredimo kratek odmor in se razgibamo.

V prostem času za začetek predlagamo: **3-krat na teden po 50 min hitre hoje ali 5-krat na teden po 30 min hitre hoje**. Izberemo lahko tudi druge oblike telesne dejavnosti: kolesarjenje po ravnem, lahkotni ples, počasno rolanje, počasno plavanje, vrtnarjenje, težja gospodinjstva dela, ...

Večer pa zaključimo z dihalnimi vajami, ki pripomorejo k umirjanju. Dihalne vaje lahko izvedemo v različnih položajih (na hrbtu, boku, trebuhu, stoje ali med počasnim gibanjem):

1. Dlan položimo na spodnja rebra. Začnemo s podaljšanim in sproščenim izdihom (izdih naj bo 2-krat daljši od vdiha)...

2. Nato počasi vdihnemo skozi nos, ob tem občutimo, kako se pod rokami prsni koš razširi v vse smeri... Za kratek čas zadržimo dih... počasi podaljšano ter sproščeno izdihnemo s priprtimi ustnicami in občutimo, kako se prsni koš pod rokami stisne in spusti navzdol... vajo nekajkrat ponovimo ...

Zaključek s spodbudo:

Napisane smernice so učinkovite, ko jih uporabimo iz ljubezni do samega sebe in svojih najdražjih, ne pa zaradi strahu pred boleznijo.

Barbara Fritz Marzi, viš. fizio
Matija Maršič, dipl. kin.

H'ORMANN
garažna in vhodna vrata

Dom je, kjer se počutimo varne

Avtomatska garažna vrata
od 850 €*

Vhodna vrata
brez obsvetlobe
od 1.272 €*

* Priporočena cena za akcijske proizvode oz. velikosti, vključno z montažo in 9,5 % DDV. V veljavi pri vseh pooblaščenih zastopnikih v Sloveniji do 31. 12. 2020.

MEDOS ☎ 070 930 343
www.medos.si

NEKEGA VEČERA ME JE MOJ OČE POVABIL NA LADJO.
TAKRAT NI BIL SE FERALIST (OSVETJEVALEC) ODSLA SVA V
KABINO H KAPITANU. ZRAVEN JE BIL TUDI RENATO (MUSTAČINI)
IN NAJMLAJŠA RIBIČA
CELO VOŽNJO PO NAŠEM ZALIVU JE SILVO POZORNO GLEDAL
(GLOBINOMER) TER ZUNAJ SAVUDRIJE NAŠEL JATO SARDELE.

KNJIGA MARINA SINKOVIČA Z NASLOVOM

RIBIŠKI DNEVNIK OD IZOLE DO SAVUDRIJE IN MALO ČEZ SE PŘIBLIŽUJE IZIDU.

VEČ KOT 200 STRANI ZANIMIVEGA BRANJA IN ZANIMIVIH FOTOGRAFIJ IZ ŽIVLJENJA IZOLSKIH RIBIČEV, KO SMO IMELI NAJVEČJO RIBIŠKO FLOTO NA NAŠI STRANI JADRANA.

OD LUČJO PRVE RIBE
SE MALO UMIRILE. NEKATERI RIBIČI SO ODSLI MALO POČIVATA
JAZ IN OČE SVA DEŽURALA. TER OB 3 ZJUTRAJ PRIŽGALA RDEČ
FERAL - ZNAK DA OSVETJEVALCI KAIČEV ČOLNOV PRIPELJEJO
RIBO DO LADJE. KAPITAN SILVO SE JE ZBUDIL IN VPRASAL, KAKO JE
KO STA PRISLA OBA FERALISTA SMO UGASNILI LUČI NA LADJI. ZATEH
JE UGASNIL LUČI SE DRUGI TAKO JE JATA BILA SPODAJ PRI GLAVNEMU
FERALISTU, KATERI JE POČASI ZAVESLAL 100 OD LADJE. DVIGNILI SMO
SIDRO IN TAKO JE KAPITAN OBKROŽIL OSVETJEVALCA S MREŽO
V ČASU 1 URE JE BILA SARDELA ŽE NA LADJI IN DALI SMO JO V
LESENE ZABOJE. BILO JE 15 Q = 1500 kg) PRIPELJALI V IZOLO NA CARINSKI POMOL.
150 # ZABOJEV

Renato Mustačini, Silvo Gergeta in ribič

Velik ugor (5 kg) in kapitan Silvo Gergeta ter ribiča

Silvo Gergeta je bil kapitan na ladji Vesna. Spomnium se, kako me je nekega večera oče, ki takrat še ni bil feralist (osvetljevalec) povabil na ladjo. Šla sva v kabino h kapitanu, zraven je bil tudi Renato Mustačini in dva najmlajša ribiča. Celo vožnjo po našem zalivu je Silvo pozorno gledal na radar (globinomer) ter zunaj Savudrije našel jato sardele. Odvezali smo prvega feralista s prižganimi lučmi in drugega v razmaku 200 m, kjer je našel drugo jato ribe. Bilo je gosto na radarskem globinomerju z večjimi črnimi pikami na papirju. Pa sem ga vprašal po domače:

- Silvo, che profundita že qua, che te ga trova il capo (jata)?
- A že 35 metri, že un bužo (luknja). Quelle nere piu grande mače sara i šuri o piu grande sardela.

Zasidrali smo se na sredino v razdalji 300 m. Opazovali smo feraliste ter gledali pod naše ladijske luči. Pa mi reče oče:

- Vara Marino, te vedi quelle grande bole (bule) že dei šuri e quelle fiše bole le že di sardele.

Pojavile so se pod lučjo prve ribe sardele in plavale gor pa dol, levo desno in končno se malo umirile. Nekateri ribiči so odšli malo počivat, jaz in oče sva dežurala ter ob treh zjutraj prižgala rdeč feral - znak da osvetljevalci s kaičev (čolnov) pripeljejo ribo do ladje.

Ko sta prišla oba feralista, smo ugasnili luči na ladji, zatem je ugasnil luči še drugi, tako je jata ostala spodaj pri glavnemu feralistu, ki je počasi zaveslal kakšnih 100 metrov od ladje. Dvignili smo sidro in kapitan je hitro obkrožil osvetljevalca z mrežo šakalevo. V eni uri je bilo 15 kvintalov (1500 kg) sardele že na ladji. Naložili smo jo v lesene zaboje in pripeljali v Izolo na carinski pomol.

Center postaja lokalna TV

Slab mesec že traja oddajanje v živo iz „studia“ Kulturnega doma. Pri Centru za kulturo, šport in prireditve so zagrizli v nov izziv in ugotovili, da je pot tista prava.

Pred enim mesecem, v začetku novembra, so se pri Centru za kulturo, šport in prireditve odločili, da ne bodo križem rok čakali na konec epidemije, ali pa vsaj delno sproščanje ukrepov, ki bi ponovno odprlo vrata kulturnim prireditvam in bodo ta čas preživeli proaktivno.

Začeli so s predvajanjem, danes temu pravimo „streamanje“, pogovorov, predavanj, pa tudi koncertov in stand up komedij neposredno na splet, natančneje na facebook. In če so bila prva oddajanja nekoliko „spregledana“, se je število sledilcev iz dneva v dan naglo povečalo, tako da se danes lahko pohvalijo z nekaterimi „oddajanjimi“, ki imajo po 5.000 in več ogledov.

Kot je povedala direktorica Centra, Zvonka Radojevič, so z rezultati izjemno, ampak res izjemno, zadovoljni. „Priznam, da niti sami nismo pričakovali takšnega odziva ljudi. Opažamo, da

Marina Martensson s svojim triom

čjih investicij, s tistim, kar imajo doma, kljub temu pa so uspeli privabiti marsikaterega zanimivega gosta. Med drugim bo v prihodnjih dneh v studiu v Kulturnem domu gostoval tudi mednarodno priznani nogometni sodnik Damiir Skomina. „In očitno je ta naša pot prava, saj so nam počasi začeli slediti tudi v sorodnih institucijah v sosesčini.

Ta slab mesec dela pa nas je dokončno prepričal, da to ni samo začasna rešitev v času krize, ampak da se tega formata, sicer v nekoliko manj obsežnem delu, držimo tudi za vnaprej, ko se bodo ukrepi sprostili in bomo zaživel normalno družbeno življenje“, še pravi direktorica. Ekipa CKŠP-ja, namreč, še vedno opravlja svojo vsakodnevno službo, zvečer pa skrbijo za skoraj vsakodnevne oddaje, kar je, vsaj dolgoročno, težko vzdržno. „Te oddaje so v bistvu neko dodatno delo, ki smo si ga dali na ramena. Delo, katerega nismo bili vajeni, saj so se morali organizatorji prireditvev čez noč preleviti naprimer v voditelje in tako naprej. A mislim, da smo se pokazali kot dobra ekipa, ki dela z veliko pozitivne energije“, pravi Zvonka Radojevič.

Kdaj nazaj v dvorane?

Zaenkrat še nihče ne ve, kdaj se bodo ponovno odprla vrata kul-

turnih ustanov, a tudi, ko bo do tega prišlo, pravi direktorica Centra, ne pričakujejo, da se bodo dvorane takoj napolnile. „Ljudje seveda komaj čakajo, da se ponovno začne kulturno življenje, a vseeno pričakujemo, da bo psihološki faktor dovolj prisoten, da se bodo držali nazaj in ne bodo napolnili dvorane Kulturnega doma takoj, ko bo ta odprl vrata. Zato smo se že pripravili, da ko se vreme izboljša, enkrat marca meseca, kulturno dogajanje preselimo na odprto. Bomo pa vsekakor ohranili ta koncept oddajanja za različna predavanja in tudi za otvoritve, saj se je zaenkrat izkazalo, da jih s pomočjo spleta lahko spremlja veliko širši krog ljudi kot doslej.“

Do kod od tod?

Ta prvi mesec novega koncepta pa predstavlja le prvi med mnogimi koraki. Že v bližnji prihodnosti delajo na tem, da bo možno

njihove oddaje gledati preko kableske televizije, v načrtu pa je tudi nakup dodatne opreme, s katero bi dvignili kakovost oddaj s tehničnega vidika.

„Nujno potrebujemo še vsaj dve kameri za streamanje ter videomikser, ko pa bomo imeli večje koncerte smo se dogovorili z zunanjo ekipo profesionalcev, ki bo skrbela za snemanje s štirimi kamerami in montažo. No, dolgoročni načrt je, da bi uspeli tudi za to poskrbeti sami.“ Posebej glasbeniki se veselijo CKŠP-jevega formata, saj imajo takorekoč eno redkih aktivnih „koncertnih dvoran“. „Nekaj časa se glasbeniki lovijo, saj pogrešajo prisotnost poslušalcev, a se hitro navadijo. In dosegli smo že, da se nam sami ponujajo za nastope“, pravi Zvonka Radojevič.

Aktivni december

December bo tako za ekipo CKŠP-ja tradicionalno aktiven, a na zelo netradicionalen način. Prireditve bodo v celoti na spletu, brez „živih“ nastopov, ne glede na morebitno delno sproščanje ukrepov. Gre za odgovornost in videli smo v petek, ob tradicionalnem prižigu novoletnih luči v parku Pietro Coppo, koliko ljudi je prišlo, kljub temu, da ni šlo za prireditev ampak smo dogodek le prenašali preko spleta. Ljudje si želijo dogajanja, kar je povsem normalno, a vseeno nosimo organizatorji določeno odgovornost.“

December bo zelo aktiven, saj imajo v načrtu kar 33 dogodkov v enem mesecu, kjer bosta pogosto dve oddaji na dan, ena namenjena otrokom, druga pa odraslim. Ja, žal zaenkrat samo na spletu, a veselimo se časa, ko bomo lahko sami izbirali: splet ali v živo? Ali pa oboje.

AM

Pogovor z Rudijem Bučarjem

redno spremljajo oddajanje in so tudi aktivni s komentiranjem. A tudi ustvarjalci, ki se v oddajah predstavijo, so zelo zadovoljni, saj ne pričakujejo tako sproščene in prijetnega vzdušja.

Čeprav je program CKŠP-ja zelo bogat, to vendarle ni „pravi“ televizijski studio, z vsemi svojimi pravili, a tudi omejitvami. „Lahko rečemo, da je bila odločitev o teh oddajah zadetek v polno, tako zaradi zadovoljstva gledalcev, kot tudi ustvarjalcev in nenazadnje naše ekipe, ki je ta novi izziv, to odkrivanje, sprejel izjemno pozitivno in z na novo odkritim zagonom.“

Čar vsega je tudi dejstvo, da so se v to novo zgodbo spustili brez ve-

Erik Toth v pogovoru z Andrejem Bučarjem - Drillom

3.12. četrtek

18.30 Mestna knjižnica Izola - NA SPLETU

SPLETNO srečanje bralnega kluba KIRA KNJIGA:

Édouard Louis: Opraviti z Eddyjem

- kdor ima gmail: <https://meet.google.com/frq-nsqz-skr>
- kdor nima gmaila: <https://apps.google.com/meet/>
koda: <https://meet.google.com/frq-nsqz-skr>

Kaj nastane, kadar se pomešajo zavest o razredni pogojenosti, kot jo pojasnjuje francoski sociolog Pierre Bourdieu, literarna emancipacija in identifikacija ob delih Toni Morrison in osebna izkušnja »pomehkuženca« v trdem patriarhalnem svetu, ki mu vladata (nevidna) revščina in nasilje? Nič manj kot literarna eksplozija v obliki avtobiografske pripovedi OPRAVITI Z EDDYJEM in nič manj kot novo, navdihujoče pero francoske književnosti po imenu ÉDOUARD LOUIS (1992). Osupljiva zgodba o odrasčanju, ki ne obeta kaj drugega od ponovitve že poznane in v vse pore življenja zažrte bede. Odrasčanju fanta, ki se od malega počuti drugačnega in se mu na poti v odraslost nikakor ne uspe stlačiti v tesen kalup, ki mu ga ponudi domače okolje delavskega kraja na severu Francije. Zgodba, ki je hkrati sociološka sonda in globoko pretresljiva osebna izpoved, ki nas uči o neločljivosti osebnega in političnega. Pogled v družino, v kateri ni prostora za drugačnost, ne prizanaša, ne olepšuje – ne na jezikovni ravni ne v izbiri prizorov. A to ni zgodba o maščevanju, pač pa zgodba o osvoboditvi in novem rojstvu.

Galerija Insula**Zemlja, voda, ogenj, zrak**

V galeriji Insula bomo v začetku prihodnjega tedna virtualno predstavili razstavo »Zemlja, voda, ogenj, zrak (usedlina, volja, trdnost, misel)« postavljeno v galeriji Insula. Gre za predstavitev del štirih umetnikov Dragice Čadež, Karla Pavlinca, Ivana Skubina in Dani Žbontar.

GalerijaAlga

Skupinska razstava

Skupina ma3ca
Z roko v roki
 grafike in ilustracije

Razstavljajo:

 Barbara Casserman / Irene Lorget Lipovec
 Krisztina Doltar / Meta Šmalcelj Hudales
Galerija Plac Izolanov

razstava

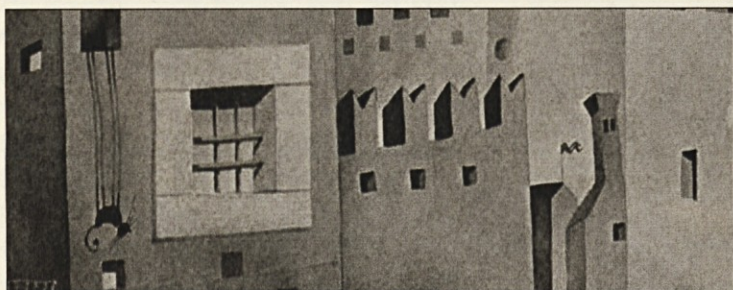
Bogdan Soban
Barcolana

računalniško generirane slike

Galerija Salsaverde**ROB****ZBADLJIVI POET V STRIPU IN GLASBI**

Avtor stripov in kantavtor Martin Ramoveš se je v zadnjem obdobju posvetil raziskovanju življenja in dela satiričnega pisca Ivana Roba. Rezultat njegovega dela je album Rob –zbadljivi poet v stripu in glasbi.

Gre za stripovsko biografijo Roba v knjižni obliki, pospremljeno z desetimi uglasbitvami Robovih pesmi

Kulturno življenje se ni ustavilo

le potek je prilagojen trenutnim razmeram. V želji, da se kmalu znova srečamo, vas lepo pozdravljamo.

Objave lahko spremljate tudi na naši FB strani JSKD Izola in Koper <https://www.facebook.com/JSKDizola/>

Program CKŠP Izola na spletu Ta teden ne spreglejte na: facebook.com/kulturnicenter.isola in na kanalu ELTA TV

3.12. Četrtek ob 19.00

Pogovor: **Kultura.Pika**

4.12. Petek ob 20.00

Koncert **Blaž Gantar**

5.12. Sobota ob 20.00

Koncert **Les Babettes**

6.12. Nedelja ob 17.00

Za otroke **Ledeni Otok za otroke**

6. 12. Nedelja ob 20.00

Nedeljeske večernice ob osmih z MefomGost: **Žiga Rustja**

9.12. Sreda ob 20.00

Pogovori ob sredah

Gosta: **Vojko Stopar in Damjan Kozole****Nabrana dela Roberta Pišota Fiša**

Izšla je nenavdno zanimiva knjiga Nabranih del koprkega drugačnega, svobodnjaka in popotnika Roberta Pišota. Ta je v sedemdesetih in osemdesetih, pa tudi v devetdesetih letih, v samizdatu ustvaril kar nekaj drobnih knjižic svojih spominov, ki mu jih je ilustriral pokojni slikar Slavko Furlan. Cena knjige je 15 Eur, lahko pa jo že naročite na 040 211 434 ali na mail urednistvo@mandrac.si

Zdaj, ko ne moremo v gledališče ali kino, ne moremo na koncerte ali na literarne večere, je pravi čas za knjige. Knjige niso prenašalke virusa, prinašajo pa lahko veliko zadovoljstva. Zato smo v naši založbi, v sklopu zbirke POTISK sta izšli ta mesec dve knjižici, tik pred izdajo pa so še tri.

Ali je na Rexu res bil zaklad?

To boste izvedeli, če boste naročili knjigo z naslovom Štiriperesna deteljica in zaklad z ladje Rex, avtorja Roberta Šabca in ilustratorja Martina Zelenka, ki je izšla v naši zbirki poTISK. Knjiga je namenjena osnovnošolcem, po ceni 12 Eur pa jo lahko že naročite po telefonu na 040 211 434 ali na mail urednistvo@mandrac.si

Lahko pa tudi pri avtorju 031 335 780 ali sabecrobi@gmail.com.

Zemlja, voda, ogenj, zrak

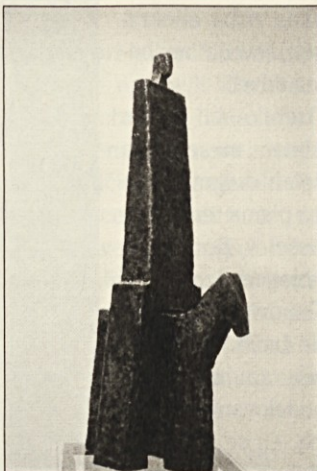
V galeriji Insula bodo v začetku prihodnjega tedna virtualno predstavili razstavo »Zemlja, voda, ogenj, zrak [usedlina, volja, trdnost, misel]« postavljeno v galeriji Insula. Gre za predstavitev del štirih umetnikov Dragice Čadež, Karla Pavlinca, Ivana Skubina in Dani Žbontar.

Dragica Čadež

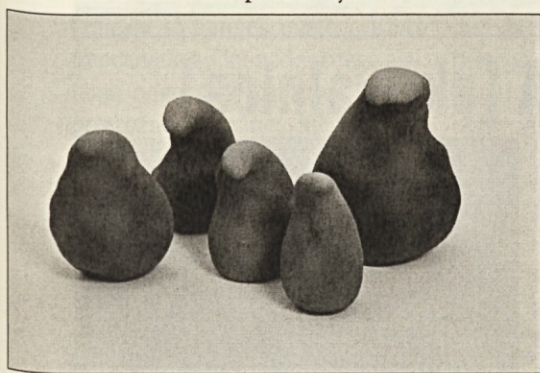
Kiparstvo, ki se izvaja v keramiki sodi med likovne aktivnosti, kjer je ustvarjalčevo »zavedanje materiala« zelo izpostavljeno. Glina je nekaj posebnega. Je neposredno zemeljska, naravna a hkrati prvina, ki zastopa prvi človekov produkt materialnega opredmetenja na njegovi poti izločanja, odstopanja od naravnega. Ob pričujoči razstavi štirih umetnikov, ki delajo v glini se tega zavedamo. Avtorji, ki ustvarjajo keramične artefakte so vsekakor obremenjeni z »vsebinom« materiala, ki ji poleg materialne substancialnosti večinoma pripisujejo tudi duhovni značaj. Slednje je pomembno pri vsakem artističnem dejanju. Umetnost je v osnovi igra, igra razumevanja

vedenja vedenja, vendar pri umetnosti gre predvsem za način igre razumevanja in s tem podane sporočilnosti. Tu že dolgo dominira izrazna paradigma med spontanostjo in urejenostjo. Seveda govorimo o formi, ki je v kiparstvu volumska, v vizualnem predvsem ploskovna in kot podoba vedno umišljena. Umetnost rojeva v podobi neštete možnosti realnega. Absolutni stik z realnim je z umetnostjo podkrepjen v odkrivanju razširjene realnosti, umetniški akt je suveren prostor, kjer je dialog z naravnim okoljem, naravnim ena od prevladujočih tematik sodobne artistične produkcije.

Ivan Skubin

Pred nami je razstava del štirih ustvarjalcev, katerih delo je vsebinsko precej opredeljeno. Tematsko je pri večini v ospredju narava in vprašanje kako se postavlja narava v odnosu s človekom. Skratka omenjeni izhodiščni moment ambivalentnega razmerja človek-narava je neod-

Dani Žbontar

Karel Pavlinc

tujljiv in vseskozi aktualen. Odrejenost, ki ji sledimo kot ujetniki politično socialne determinacije in produkcijsko tržnega sistema nas vse bolj oddaljuje od lastnega bistva, od »naravne uravnovešenosti« s samim seboj, z okoljem, z drugimi.

Dejan Mehmedović

Ena o koroni

„Koliko je danes okuženih?“

„Koliko jih je danes umrlo zaradi korona virusa?“

„Koliko se jih zdravi na intenzivnem oddelku?“

To so vprašanja, ki jih slišimo sleherni dan od večine prebivalcev naše domovine.

Dnevno več kot dva tisoč okuženih, več kot štirideset umrlih, več kot sto na aparatih – to je statistika, ki nas že tedne obremenjuje v Sloveniji. Zdi se kot da ni konca te morije. Zdi se kot da se luč na koncu tunela oddaljuje. Zdi se kot da ni nobenega premika na boljše.

Samo neko stopicanje na mestu, brez premika naprej. Vsem je hudo, zares hudo.

Še bolj prizadeti smo, ker so te številke naši dragi svojci, naši nonoti, none, očetje, matere, bratje, sestre, svaki, svakinje. To so osebe od katerih se najbližji žalujoči ne morejo spodobno oprostiti na pogrebu, dolgoletni tradiciji poslavljanja od umrlih, kjer pridejo sorodniki, prijatelji, znanci, sosedje, osebe, ki so poznale in spoštovale pokojnika.

Pogosto se dogaja, da osebo, ki je umrla zaradi te epidemije, njeni najdražji sploh ne morejo videti, zadnjič objeti in se normalno posloviti od nje.

V domovih za ostarele že nekaj mesecev „domuje črni seznam“ dnevno umrlih. Starejši ljudje enostavno izginejo, njihovo število narašča, strah in stiska preživelih se nenehno povečuje. Občutek nemoči pred tem nevidnim, zahrbtnim zlom ne izginja, ampak se krepi in vse nas pohablja. „Je še živa moja sosedka s katero sem pred kratkim sedela na našem domskem vrtu? Kdaj bom lahko spet šla na krajši sprehod, si privoščila priboljšek, se ogrela na sončku? Tako težko mi je preživljati ure in ure v tej majhni sobici z majhnim oknom. Pogrešam obiske, majhna darilca, prijazne besede.“ Domnevam, da tako razmišlja večina varovancev v domovih. V takem vzdušju ni lahko preživeti dneve, še težje noči, ko si resnično sam s seboj.

Gledanje, poslušanje in branje novic o stanju pri nas pripomore, da te še bolj stisne pri srcu in še bolj te je strah, ker ne slišiš nič dobrega, spodbudnega. Naša poročila so eno samo jamranje, godrnjanje, negativizem s poudarkom na splošnem nezadovoljstvu ljudstva, poudarjanju zmede pri poročanju o stanju obolelih, obsojanju neučinkovitosti vladnih ukrepov, ki naj bi zamudila pravočasno preprečitev drugega vala epidemije, ker se je bolj ukvarjala s kadrovskimi menjavami in korupcijo kot z dejanskim stanjem v državi.

Mnogi menijo, da aktualna vlada prelaga odgovornost za bistveno poslabšanje stanja v Sloveniji na nas državljane, posameznike, medije.

Resnica gotovo ni tako enoznačna. Del krivde je na vladi, ampak del krivde je tudi neodgovorno obnašanje posameznikov, zanikanje ustreznosti in učinkovitosti ukrepov, nenehno kritiziranje vsega kar predlaga stroka in odgovorni v vladi.

So ljudje, ki ne slišijo ali pa nočejo slišati kaj je dobrega potrebno narediti, da se nas čim manj okuži in da čim prej zagledamo rešilno luč na koncu tunela. So ljudje, ki celo zanikajo obstoj virusa. Še danes, na sprehodu po Izoli, sem srečala precej mladih domišljavcev brez mask, brez upoštevanja razdalje.

Če ima cel svet enake ukrepe, ne vem zakaj bi pri nas bilo drugače?

Če drugod upoštevajo ukrepe in se stanje izboljšuje, domnevam zakaj pri nas ni tako!?

Kolumna je novinarska zvrst v kateri v kateri avtor izraža svoj pogled na dogajanja in ljudi v skupnosti. Njegova stališča so ali pa niso tudi stališča uredništva.

Dan šole tudi na daljavo

OŠ Vojke Šmuc Izola praznuje letos 75. letnico svojega delovanja. Tokratna obeležitev je bila nekaj posebnega, kot je čas, v katerem živimo. Ker poteka pouk na daljavo, so se učitelji in učenci povezali s pomočjo sodobnih tehnologij.

Dejavnosti, ki so se odvijale na Dan šole smo obeležili v petek, 27. 11. 2020, in poimenovali „Od Vojke do stare učilnice skozi glasbeno potovanje“, so bile vsebinsko povezane s spominom na Vojko Šmuc-prispevek o njenem življenju in delovanju sta pripravili sodelavki Anja Devetak

in Karmen Munda, s filmom o Učilnici kot je bila nekoč – avtor Niki Antolović Seyfert ter z glasbenim potovanjem – priprava za delo z učenci, ki jo je ustvarila vodja Dneva šole učiteljica Alenka Balažic.

Posebna zahvala za uspešno izpeljan dan gre vsem učiteljem in učencem, in nenazadnje tudi staršem, ki so podpirali najmlajše pri sodelovanju in ustvarjanju. Odzivi vseh sodelujočih so bili zelo pohvalni in izraženi v superlativih, saj nas je dan, kljub temu, da smo bili vsak v svojem domu, povezal in pokazal, da smo lahko povezani tudi drugače.

Prav posebno priznanje gre našemu sodelavcu Valterju Bonaci, ki je dolgoletni skrbnik učilnice kot je bila nekoč.

Z namenom, da vse zbrane dragocenosti ne bi ostale skrite, smo posneli film, ki je objavljen na spletni strani OŠ Vojke Šmuc in si ga lahko ogledate. Najdete ga pod naslovom Muzej OŠ Vojke Šmuc-Učilnica skozi čas.

V spomin na Vojko Šmuc so k spomniku položili venec ravnateljica šole Irena Sivka Horvat, župan Občine Izola mag. Danilo Markočič in predstavnik Združenja borcev za vrednote NOB Izola Dušan Molk.

Vanja Lukežič, pomočnica ravnateljice

Učilnica skozi čas

Pisma stanovalcem Doma

»Pismo tebi« je projekt študenta Adama Totha iz Izole, ki si ob pomoči domačega Lions kluba prizadeva, da bi prepričal učence druge in tretje triade vseh treh izolskih osnovnih šol, da enkrat mesečno pišejo pisma stanovalcem v Domu upokojencev Izola. Tako, kot bi pisali svoji noni ali nonotu, so zapisali Lionsi.

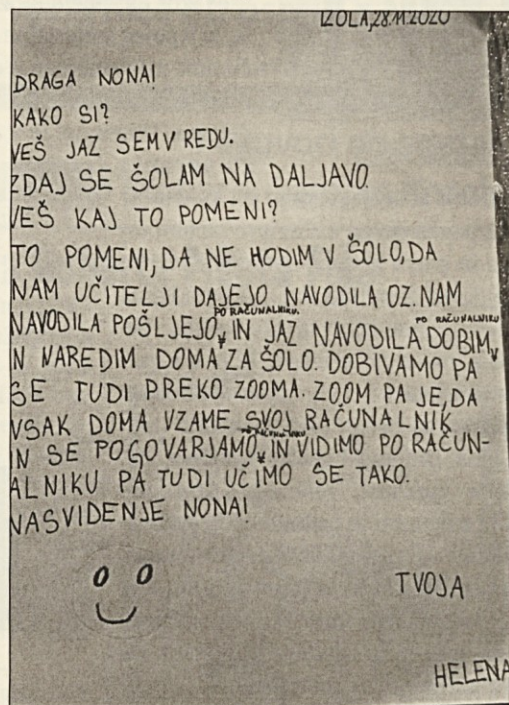
Kot je zapisal Adam, je čas covida vsem postavil življenje na glavo, saj osebni stiki niso več to, kar so bili, življenje, delo in šolanje so se preselili na računalnik, vse več ljudi pa je osamljenih, posebej med starejšimi v Domu upokojencev v Izoli. Zato predlaga, da bi mladi pisali starejšim »Pismo tebi« in bi tako spodbudili medgeneracijsko sodelovanje in jim pomagali pregnati osamljenost.

Kako si to predstavlja?

Osnovnošolci od 4. do 9. razreda bi pri razredni uri ali pouku slovenščine ali italijanščine enkrat mesečno napisali prijazno pismo, čestitko ali razglednico neznanemu starostniku v Dom upokojencev Izola. Nagovorili bi ga podobno kot, da pišejo noni ali nonotu. Dekleta bi pisala gospe, fantje gospodom in se podpisali samo z imenom, brez priimka. Kakšna risba aliokrasek seveda ne bo sta odveč.

Osebo bi Adam konec meseca na šolah dvignil zbrana pisma ter jih odnesel v Dom upokojencev Izola.

Osnovna šola Liva-de Izola je že izrazila zanimanje za sodelovanje, upa pa, da se bodo podobno odločili tudi na ostalih osnovnih šolah v Izoli.

NAŠA IZOLA (skrivalnica)

V prejšnjem Mandraču smo objavili fontano, ki jo najdemo v starem delu Malije. Do nje najlažje pridemo, če za parkiriščem na začetku tega kraja ne zavijemo desno v Lucijo, pač pa ravno med hišami in zatem nekoliko v klanec.

Za novo skrivalnico, ki najbrž ne bo težka naloga, izraz skrivalnica ni najbolj posrečen. Na zelo domišljen in zanimiv prizor vam ni treba veliko oprezati, le v pravi ulici v mestnem jedru morate biti. Mor-da veste kje se nahaja?

Branko Vuga

Kriminalije

Cigarete in lizike

Nekdo je v poznih večernih urah z razbijanjem stekla vlomil v trgovino in ukradel neznano število zavojčkov cigaret in lizik. Nastalo je za približno 50 evrov materialne škode. Policisti so opravili ogled kraja vloma, zavarovali sledove in nadaljujejo z zbiranjem informacij.

Glasbenik-tat na delu

Policisti so opravili ogled kraja vloma v počitniško prikolico v kampu, kjer je neznanec prerezal baldahin in poškodoval vrata prikolice, iz katere je izvršil tatvino akustične kitare Fender in violine. Škode je za 570 evrov.

Prav tako je nekdo na enak način vlomil še v drugo kamp prikolico, v kateri pa je očitno prespal in si priklopil električni radiator. Policisti nadaljujejo z zbiranjem obvestil v smeri izsleditve osumljenca.

Padel s treh metrov

Policisti so opravili ogled kraja delovne nesreče, kjer se je telesno poškodoval 62-letni delavec, ki je pri prestopu na podest, izgubil ravnotežje in padel z višine 3 m. Odpeljan je bil v bolnišnico, kjer je ostal na zdravljenju. Policisti nadaljujejo z zbiranjem obvestil v smeri kaznivega dejanja ogrožanje varnosti pri delu (po 201. členu kazenskega zakonika Slovenije).

Dober pršut na dan

Policisti so sprejeli pisno prijavo in posnetke videonadzornega sistema odgovorne osebe iz samopostrežne trgovine, kjer je isti storilec v presledku 3 dni izvršil tatvino 4 pršutov, v skupni vrednosti 224 evrov. Policisti bodo po izsleditvi storilca zoper njega podali kazensko ovadbo.

200 evrov za odvezanega psa

Policisti so v Dobravi nad Izolo ugotovili kršitev Zakona o zaščiti živali, ker je imel lastnik odvezanega psa. Izrekli so mu globo 200 evrov.

Ugriz zarada odvezanega psa

Policisti so sprejeli prijavo pismo- noše, da ga je v Maliji med dostavo pošte ugriznil odvezan pes. Policisti so preverili dokumentacijo psa pri lastniku in bodo zoper njega podali hitri postopek pri prekrškovnemu organu policije zaradi kršitve Zakona o zaščiti živali.

Origano, timijan, melisa ali?

Policisti so pri kontroli na območju Baredov ugotovili identiteto treh oseb z območja Izole in Kopra. 22-letnemu fantu so zasegli manjšo količino posušenih rastlinskih delcev. Zaradi suma, da gre za prepovedano drogo, bo poslano na analizo. V primeru pozitivnega odgovora sledi hitri postopek zaradi kršitve Zakona o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami.

Pretepal ženo in otroka

Izolski policisti so zvečer obravnavali nasilje v družini. Moškemu, ki je pod vplivom alkohola pretepal ženo in otroka, so izrekli ukrep prepovedi približevanja, obravnava se kaznivo dejanje nasilništva.

Pozor na spletne goljufe!

Na območju Policijske uprave Koper in Policijske uprave Nova Gorica v letu 2020 beležimo večje število prijav oškodovancev, ki so, preko različnih platform za finančno trgovanje, vlagali svoja denarna sredstva, zatem pa so bili zaradi tega oškodovani za večje vsote denarja.

Od konca aprila do danes sta koprška in novogoriška uprava skupaj prejeli šest podobnih prijav, pri katerih so bili prijavitelji oškodovani od 17.000 evrov do 98.000 evrov. Prijave obravnavamo kot kazniva dejanja goljufije (po 211. členu Kazenskega zakonika (KZ-1)).

Platforme oz. spletne strani, na katerih so oškodovanci trgovali, in finančni instrumenti, s katerimi so trgovali, so bili različni. Skupna značilnost vsem naznanjenim goljufijam pa je obljuba hitrega zaslužka. Oškodovanci so v večini primerov prišli v kontakt s t. i. »agenti« preko interneta. »Agenti« oz. zastopniki družb, za katere oškodovani vlagatelji sploh niso vedeli kdo dejansko so, so se predstavljali kot borzni posredniki, ki že vrsto let delujejo na področju investicijskih vlaganj in pri tem sodelujejo s svetovno priznanimi borznimi hišami. Na ta način so pridobili zaupanje vlagateljev - kasnejših oškodovancev, da so jim nakazovali sredstva za investicijska vlaganja. Denar so nakazovali večinoma na tuje bančne račune, iz teh bančnih računov pa so storilci z nadaljnjimi bančnimi transakcijami preko različnih tujih bančnih računov, poskušali denarju zakriti izvor oz. zakriti sled pridobljenemu premoženju.

Ugotovljeno je bilo, da so platforme oziroma spletne strani, na katerih so prijavitelji trgovali, zelo dobro izdelane. Gibanje vrednosti delnic, indeksov, kripto-valut, obveznic ter surovin je na teh platformah resnično takšno, da daje oškodovancem občutek resničnega vlaganja in trgovanja. V večini primerov oškodovanci prepoznajo goljufijo, ko želijo vloženi denar v celoti »pobratiti« iz trgovalnih platform.

Opozarjamo, naj bodo občani pri investicijskem vlaganju previdni in naj ne nasedajo obljubam o visokih zaslužkih.

Podobno problematiko kot PU Koper in PU Nova Gorica beležijo tudi druge policijske uprave v Sloveniji, zato je Policija 18. 11. 2020 objavila opozorilo za javnost tudi na svoji spletni strani:

MALI OGLASI

RAZNO

- Opravljamo mala in večja zemeljska dela. Košnja, obrezovanje dreves, posek dreves, mala in večja rušenja, izkopi... Miha Debevec s.p. 051-494-105
- Oddam garsonjero v centru Izole za 1 - 2 osebi do konca maja 2021. Tel 040 89 65 34 ali 040 24 08 30
- Prodajam pasaro Elan brez kabine, dolžine 4,79, obnovljeno in dobro ohranjeno. Tel. 040 457 731
- Prodajam izvenkrmini motor TOHATSU MFS5C, moči 3,65 kW, število ur

obratovanja: 400. Motor vsako leto redno servisiran pri pooblaščenem

NAJAMEM

- Najamem manjše stanovanje v Izoli ali Kopru od oktobra 2020 do pomladi 2021. Sem mlajša zaposlena, nekadilka, brez domačih živali. Ponudbe na telefon 069 733 085 (Joži)
- Najamem boks ali garažo za motor v Izoli. Tel. 041 686 551 (Dušan)

PODARIM

- Podarim odlično ohranjeno masažno kad. Info. 041 692 389 v popoldanskih urah.
- Podarim dobro ohranjen otroški voziček. 041 607 821

V spomin

Anka Karlovič

(29.4.1954 - 28.11.2020)

Po dolgi in hudi bolezni se je poslovila Anka Karlovič, ena prvih obrtnic - frizerk v izolski občini. S svojim salonom v Ljubljanski ulici je bila vedno zazrta v prihodnost, vse do bolezni, ki je prekrizala njene številne načrte. Ostala bo v spoštljivem spominu vseh, ki so z njo delili ta leta ter še posebej njenih bližnjih.

Žalujoci vsi njeni.

Izola, december 2020

+386 (0) 41 858 473

**Osebni
prevzem**
tel.: 041 858 473

*Saj veste kje?
Med parkom in Lonko.*

BASEN O GOZDU

V gozdu so gozdne živali živele srečno in veselo življenje. Ježek je nabiral hruške, medved se je sladkal z medom, čebele so prašile cvetice, verice so shranjevale želode, polhi so iskali žir, podlasica se je mastila z žuželkami in tu pa tam s kakšnim manjšim glodalcem, lisica pa je... pač, počela to, kar lisice počno. Vsaka je prispevala svoje in vsaka je bila del gozdnega ravno-

vesja. To pa ne pomeni, da so bile vse vesele. Nikakor ne. Ježek si je želel lažjega nabiranja hrušk, verice so obsojale polhe, da jim kradejo želode, ker ne naberejo dovolj žira, čebele so jezno brenčale okoli medveda, ko je ta z močnimi šapami mahal proti čebelnjaku, podlasica, ki ji samo žuželke niso bile dovolj, se je jezila nad manjšimi glodalci, da ji bežijo v rove, lisica pa... lisice se vsi bojijo in zato ji nihče nikoli nič ne reče. Ker lisice počno to, kar lisice pač počno.

Zaradi vedno večjega nezadovoljstva so se gozdne živali odločile, da bo treba nekaj spremeniti. Zbrale so se na jasi pod najstarejšo hruško in predlagale, da vsaka poda svojo zamisel, kako bi lahko spremenile gozd na bolje. Vsaka gozdna žival je seveda imela svojo najboljšo zamisel, in jo je na jasi karseda prepričljivo tudi predstavila, a ker je toliko različnih najboljših zamisli, kolikor je različnih gozdnih živali, se nikakor niso uspele dogovoriti. Svojo zamisel je podala tudi lisica, a lisice nihče ni zares poslušal, ker... lisice počno, kar lisice pač počno. A vedeti morate, da so lisice zvite in pretkane. In medtem ko so se ostale živali prerekale o tem, katera najboljša zamisel je res najboljša, je lisica poklicala na stran podlasico in ji prišepetala: "Pssst. Podlasica! Vidiš, da me nihče ne upošteva ker sem lisica, čeprav so moje zamisli najboljše. Če ne za druge, pa vsaj zame. Ne zaupajo mi, a nič hudega. Kaj praviš, če narediva tako. Pojdi potihoma naokoli med gozdne živali in vsaki ponudi nekaj tistega, kar si želi. Ježku ponudi malo lažje nabiranje hrušk, vericam ponudi kakšen želod več, polhom pa nekaj malega žira, medvedu obljubi, da ga nihče ne bo pičil med nabiranjem medu, čebelar pa pokaži, kje so najbolj bogata polja neobranjenih cvetic. Vsem povej, da boš upoštevala njihove zamisli in da se boš potrudila, da bo vsem šlo na boljše. Pa vendarle moramo še naprej skupaj živeti v tem gozdu, mar ne? Povem ti, da jih boš prepričala, saj vsaka gleda predvsem nase, ti pa boš kar naenkrat glavna v gozdu in si boš brez težav zagotovila največ žuželk, pa tudi tiste manjše glodalce, ki ti tako teknejo. A nikar ne pozabi kdo ti je dal to zamisel. Nikar ne pozabi."

In tako je podlasica šla od gozdne živali do gozdne živali. Vsaki je obljubila vsaj nekaj tistega, kar si je zamislila in vsaki je ponižno zagotovila, da ne drži

Stiskarna Mandrač
+386 040/43-29-43

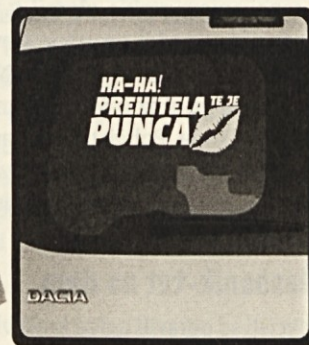
splet: stiskarna.mandracs.si

fb: www.facebook.com/mandrac.si

mail: stiskarna.mandracs@gmail.com

majice
kape
šalice
puzle
itd.

nalepke za avto
nalepke za računalnik
stenske nalepke
urnik nalepke

fige v žepu. "Saj vendar moramo skupaj živeti v tem gozdu in rada bi se še naprej čiste vesti sprehajala naokoli in lovila žuželke", je dejala. Željo po manjših glodalcih je seveda zamolčala, in čeprav vsi dobro vedo, da ji tako zelo teknejo, so se raje prepričali, da podlasica že ni takšna. Že ni podlasica. In res, gozdne živali so ji hitro zaupale naziv gozdnega poglavarja. A gozd ima, kot vsi vemo, svoje ravnesje in kaj bo čebelar veliko polje cvetic, če jim potem medved pokrade ves med? Kje bodo verice dobile toliko želoda, da jim ga polhi ne bodo kradli? Zakaj bi ježkom bilo nabiranje hrušk kakorkoli preprostejše? Podlasica je to seveda vedela in hodila od gozdne živali do gozdne živali in jih prepričevala, naj vendarle samo malo potrpijo, pa bodo prišle na svoje. In nekatere morda tudi so, a na račun kakšne druge. Tako deluje ravnesje. Tista, ki pa je zares prišla na svoje, je bila podlasica. In seveda lisica, ki se je v kotu sladko krohotala, saj je končno lahko počela to, kar lisice pač počno.

V tistih časih se je v bližino gozda naselil tudi človek, ki pa je lahko samo zavistno pogledoval proti bogastvu, ki ga je obdajalo, saj človek je lahko povsod kralj, le v gozdu ne more biti. Gozdne živali so to vedele, in še naprej mirno živele, čeprav so počasi začele sumiti, da je podlasica vendarle držala figo v žepu. Dan za dnem je namreč dele gozda, za katere je trdila, da so itak neuporabni in nepotrebni, prepustila človeku in gozd se je počasi krčil. "Glejte, v zameno za jabolko nam je človek podaril štiri jabolka, ki jih še nabirati ni potrebno. Ježek, kaj praviš? A ni bolje tako?", je zatrjevala? V svoj brlog je tudi povabila človeka in ostalim gozdnim živalim zabičala, da zanj pripravi pojedino, s katero se je lahko pred njim sama pohvalila. A nič ne dobiš za nič in v zameno za vse usluge ji je človek vsake toliko ponudil nekaj manjših glodalcev, ki ji tako zelo teknejo. "Pa kaj, če se ne morem brez sramu sprehajati po gozdu. Imam vsaj poln želodec", se je tolažila.

Vse dokler ostale gozdne živali niso ugotovile, da podlasica vse obljub preprosto ni mogla izpolniti. "Ste opazili, kako se zadnje čase srkivaje sprehaja po gozdu, polnega želodca?", so si dejale. "O tem že vsi govorijo!", so še dodale. In na koncu so se tudi odločile. "Podlasica, ti si nam lagala! Obljubila si, da se bomo imeli vsi boljše, da boš upoštevala vse, na koncu pa si poskrbela samo zase in za svojo rit! Vrni se v brlog in ko boš končno prišla ven, v gozd, tacej naokoli sklonjene glave in povešenih ramen!"

In tako se je gozd rešil podlasice in so še naprej veselo živeli naprej. No, vesele morda že, a vsaka s svojimi težavami, ki se niso nič popravile, saj je bil gozd zdaj nekoliko manjši, in s tem je bilo manj hrušk, cvetic, želodov, žira in vsega ostalega. A bili so srečni in si obljubili, da se čim prej spet dobijo na jasi pod najstarejšo hruško, kjer bo vsak predlagal svojo najboljšo zamisel. In nobena podlasica jih ne bo več okoli prenesla.

Lisica pa se je v kotu še naprej sladko krohotala. In šepetala.